

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU Avocat. Fost Magistrat Pro- decanul Baroului de Ilfov	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	N. JAC CONSTANTINESCU Președinte la Curtea de Apel din București
RÉNÉ DEMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris	V. DONGOROZ Confer. la Facult. de Drept din Buc. Avocat	CONSTANT IONESCU Avocat, al Statului. Doctor și Laurent în Drept Paris	ALFRED JUVARA Profesor Universitar Avocat	Dr. ȘT. LADAY Membru în Consiliul Legislativ
C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București	C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Profesor Universitar Avocat	AL. VELESCU Dr. în drept din Buc Avocat
				I. GR. PERIȚEANU Avocat
				ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: **E. C. DECUSARĂ**, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statisticii Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: **EDOUARD LEVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: **EMIL ST. RAPPAPORT**, Președinte la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit.	1400 lei
„ Avocați	1000 „
„ Magistrăși	800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

în lunile Iulie și August

Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artei No. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

Cu acest număr „Curierul Judiciar” încheie anul 1930.

TABLA de materii pe articole, pe materii analitică și alfabetică s'a pus în lucru și până la 15 — 20 Ianuarie va fi complet tipărită.

Prețul cu care se va pune în vânzare va fi 100 lei, ca și la cele din anii anteriori.

Rugăm pe abonații rămași în restanță cu plata, să binevoiască a trimite prin mandat postal plata sumelor datorate direct la „Curierul Judiciar”, București, 5 Str. Artei, de unde li se vor trimite chitanțele de descărcare cuvenite.

S U M A R

— Curierul luni Decembrie: Magistratura etatistă. Statistici. Cât costă pe Stat un doctor în drept. O glumă a regretatului Matei Cantacuzino. Economii bugetare. Justiție ideală... în Svițera. Statul și imprimeriile revistelor de Drept. Încheierea unui an de cronici lunare... de Eugen Peti.

— Independența Magistraturei, de Aurel Safirescu.

— Propagandă pentru emanciparea judecătorească. Organizarea judecătorească. Ierarhie. Grade. Salarii, de Traian R. Scriban.

— Economii, de Zed.

JURISPRUDENȚE :

— Curtea de Casație s. I: *Elisabeta P. Popescu cu Varvara Urgan*. (Capăt de cerere asupra asupra căruia instanța de fond nu s'a pronunțat. Dă drept la revizuire, nu la recurs. Art. 288 al. IV pr. civ.).

— Curtea de apel București s. III: *Elisabeta Marineanu cu Antoneta Marineanu*. (Apărarea cu viclenie a intereselor minorului de către tutore, poate da loc la o cerere de revizuire).

— Curtea de apel Constanța: *Lazăr I. Vasile cu Tona Ilie*

(Regulele dela titlul vânzării treblesc a fi aplicate și în materie de arendare).

— Trib. Iași s. II: *X cu Y*. Dacă după închiderea desbaterilor, dar anterior pronunțării hotărârei, părțile mai pot prezenta acte pentru a schimba soluțiunea ce s'ar fi putut întrevede. Dacă aceasta s'ar permite și în materie de faliment?, cu o Notă de Traian Alexandrescu.

— Trib. Vâlcea s. I: *Maria Crăpățureanu cu Banca de Scout suc. R. Vâlcea*. (Dotă. Ipotecă. Executare. Contestația femeii. Inadmisibilitate. Art. 1242, 1257 c. civ. și art. 525 pr. civilă), cu o Noeă de Ion G. Ene.

— Informațiuni.

CURIERUL LUNEI DECEMBRIE

XII

Magistratura etatistă. — Statistici. — Cât costă pe Stat un doctor în drept. — O glumă a regretatului Matei Cantacuzino. — Economii bugetare. — Justiție ideală... în Svițera. — Statul și revistele de drept — Încheierea unui an de cronici lunare...

Magistratura etatistă. Cași în celelalte manifestări ale vieții noastre publice, „nepotismul” joacă rolul hotărâtor, la numirea avocaților însărcinați să reprezinte Statul pe lângă instanțele judecătorești. Abia eșit de pe băncile universității, tânărul licențiat, pe a cărui diplomă nu s'a uscat încă bine cerneala semnăturilor, este numit avocat al Ministerului de..., unde unchiul său — sau viitorul lui socru, — om politic cu vază, are mare trecere. Din această pricină, se văd apărând la bară, de partea Statului, unele elemente ridicol de slabe, pe când pe cealaltă bancă — pentru particular, — pledează somitățile baroului.

Ni s'a întâmplat, într'o afacere de mare importanță, după o apărare admirabilă ce a ținut câteva

ceasuri a unui avocat de mână întâi, să auzim din partea Statului, următorul răspuns :

— „Onorabilă Curte, față cu lungă pledoarie a „d-lui avocat X., nu vreau să mai răpesc și eu timpul „d-voastră prețios, obosindu-vă de prisos. Sunt deci „silit să vă cer respingerea acțiunii cu cheltueli, urmând ca pe urmă — dacă veți binevoi a conveni — „să depun concluziile mele scrise !”

Atât și nimic mai mult.

Evident că în asemenea împrejurări lupta este inegală și balanța cu care se cântărește dreptatea are un taler mai greu.

Judecătorii sunt ținuti să o rectifice și pentru aceasta trebuie să puie ceva dela dâșii în celalt taler, acolo unde se așează spre a fi cântărite interesele Statului.

Astfel se creiază la magistrați o mentalitate *etatistă*, care dusă la exces, poate deveni periculoasă, căci pentru un împrișinat nu există mai tare adversar decât însăși judecătorul, care apără din oficiu interesele celuilalt împrișinat lipsit de avocat (cum prevede l. j. o. din 1908).

Remediul acestei stări de lucruri, datorită căreia Statul pierde zilnic multe din procesele sale, și implicit din avutul său, îl știm cu toții, dar este foarte greu de aplicat. Sarcina de a apăra interesele Statului, trebuie să fie încredințată numai avocaților cu talent și experiență. Nepoții și ginerii cu unchi și socri la Ierusalim, să se mulțumească la începutul carierei a face practică, fiind secretarii celor dintâi, afară numai dacă nu preferă alte refugii mai comode, de cari, — slavă Domnului ! — se găesc încă destule în administrația țării.

* * *

Statistici. Numai cercetând tablourile cu date statistice, se poate face un studiu serios în orice ramură a științelor sociale. Sunt însă unii savanți cari au fobia cifrelor și din această cauză concluziile lor păcătuiesc de cele mai adeseori. În stabilirea evoluției sociale, cifrele statistice joacă acelaș rol ca și temperatura pacientului în terapeutică.

Se înmulțește într'o țară sau scade criminalitatea? Cum merge comerțul ei? Falimente, proteste, acțiuni comerciale, câte au fost anul acesta și care este numărul lor în anii precedenți?

Am arătat în curierul nostru pe luna precedentă că la tribunalul Senei, din Paris, cauzele penale s'au înmulțit fiind 105.887 anul acesta, față cu numărul de 104.953 din anul trecut.

La tribunalul Ilfov în anul 1928 au fost în curs de judecată, un număr de 21.102 afaceri penale, iar în anul 1929 numai 18.922. De aici rezultă, spre deosebire de ceiace se petrece la Paris, o scădere a numărului cauzelor corecționale. Este un bun simptom.

Față cu populația de aproape 3.000.000 locuitori din capitala Franței, Bucureștiul cu cei 300.000 lo-

cuitori, deci de a zecea parte, dă în schimb un procent destul de respectabil de cauze corecționale.

Parchetul de Ilfov a clasat 16.684 afaceri în cursul anului 1928 și 19.897 afaceri în 1929, el a dat curs direct la 7.920 afaceri în 1928 și 110.910 în 1929, iar judecătorii de instrucție au semnat ordonanțe de urmărire în 882 cazuri în anul 1928 și 1.035 cazuri în 1929.

Cum vedem, organele de instrucție și urmărire de pe lângă trib. Ilfov, au avut o activitate destul de rodnică în 1929, marcând chiar un spor față de anul precedent.

Dacă deci, la Ilfov, cauzele corecționale au scăzut în totalul lor, aceasta nu se poate datori decât imputinării acțiunilor directe.

În ce privește activitatea judecătorilor, în materie civilă și comercială, statistica marchează un spor — de afaceri judecate — a anului 1929 (9.616 civile și 6.772 comerciale) față de anul 1928 (7.697 civile și 5.430 comerciale). Totalul afacerilor civile, comerciale, penale și electorale, judecate în 1928 este de 28.464, iar în 1929 de 30.886; au rămas în curs 18.829 afaceri la sfârșitul anului 1928 și 18.078 afaceri la sfârșitul anului 1929. Deci și aici se constată un spor vădit de activitate.

Datorim aceste date, bunăvoinței d-lui Doctor E. C. Decusară, iscusitul și harnicul statistician, directorul statisticii judiciare din Ministerul justiției, penalist dinstins, ale cărui merite în această materie, nu sunt echivalente decât de cea mai perfectă modestie — caracteristică sufletelor bine înzestrate.

* * *

Cât costă pe Stat un doctor în drept la Facultatea din Iași, ne-o spune însuși un profesor al acelei facultăți, d. Ștefan Berechet, într'un articol-interview, apărut în ziarul cotidian „Lumea”. D-sa face următoarea socoteală:

Cheltuelile bugetare necesare catedrelor de doctorat și ținerei cursurilor la universitatea ieșană, se urcă la 2.500.000 lei pe an. Ori, producând în medie câte *trei* doctori anual, urmează că fiecare bucată costă pe Stat rotunda sumă de 800.000 lei.

Credem că d. Berechet greșește, atunci când tinde la desființarea doctoratului. Putem rămâne oare noi mai prejos decât Ardealul, cu nenumărații lui doctori în drept!

Putea oare Iașul să se mulțumască cu simpli juriști de talia unui Matei Cantacuzino sau Dimitrie Alexandresco, cari se pare că nu erau nici măcar doctori în drept?

Acum, în sfârșit, avem și noi ieșenii cu ce ne mândri. Facultatea noastră produce *trei* doctori în drept pe fiecare an. Scump, dar face!

* * *

O glumă a regretatului Matei Cantacuzino. Pe vremea aceia, *conul Matei* — cum îi plăcea să fie

numit, chiar atunci când ocupa cea mai înaltă funcție în Stat — era ministru al justiției. Intr'o zi în cabinetul său dela minister, primia vizita unui magistrat superior ieșan, când șeful personalului veni spre a-l înștiința că într'o sală alăturată era adunat consiliul superior, care avea să se pronunțe asupra numirilor de magistrați și că era așteptat.

La auzul acestei invitații, conul Matei, potriindu-și ochelarii pe nas, și dând figurei sale acea atitudine de uimire, cunoscută de intimi, și care îi ședea atât de bine, răspunse răstit:

— *Care consiliu, domnule? Eu nu cunosc nici un consiliu!*

Își închipuie oricine stupoarea celor de față. Funcționarul înghețase cu mâna pe clampa ușei.

Dar după câteva secunde, conul Matei isbucni într'un râs sgomotos.

Abia atunci se înțelese că ministrul glumea.

* * *

Economiile bugetare constituie preocuparea de competență a factorilor hotărâtori în conducerea treburilor publice.

Curțile cu jurați sunt prezidate de către consilierii efectivi dela curțile de apel, cari primesc în timpul cât exercită aceste atribuțiuni în afara de orașul lor de reședință, diurna de 600 lei pe zi. Această sumă reprezintă pentru resursele ministerului de justiție o sarcină destul de grea.

Grea și fără nici un rost, astăzi când toate tribunalele din țară sunt compuse din unii magistrați cari au gradul de consilieri de Curte, dobândit tocmai pentru vechimea, experiența și conștiinciozitatea cu cari și-au exercitat funcțiile lor ani de-a rândul.

De ce atunci să se poarte pe drumuri consilierii curților de apel, descomplectându-se instanțele din cari aceștia fac parte și cheltuindu-se sume destul de mari cu diurnele de deplasare? (*Un milion lei* prevăzut în bugetul anului 1930 și desigur că această sumă nu e suficientă).

Sistemul actual este bun într'o țară în care judecătorii au rămas la tribunale și consilierii la curțile de apel.

Cum însă la noi sunt consilieri chiar și la ocoalele rurale, pentru ce aceștia să aibă numai onoarea titlului, fără sarcinile inerente, de care suntem siguri că se vor achita tot atât de bine ca și consilierii efectivi.

* * *

Justiția ideală. — *Judecata cea mai bună* pretinde pe lângă calitatea cugetării, două elemente de ordin material: *urgenta și gratuitatea.*

Legea judecătorilor de ocoale din 1908 a avut în vedere aceste trei elemente, în ce privește afacerile mici dintre țărani, pentru judecata căror magistratul era obligat să se transporte la fața locului.

Cu toate bunele intenții ale legiuitorului, nu s'a ajuns însă la rezultatele dorite. Gratuitatea deveni curând un mit, întrucât funcționarii comunali îndatorati de lege cu facerea acțiunilor și redactarea actelor de notariat, pretindeau bani dela locuitorii cari aveau nevoie de concursul lor. Toate eforturile judecătorilor pentru a pune capăt acestor abuzuri, au rămas fără rezultat. Apoi, *ambulanța* în comunele rurale, impunea magistraților o muncă peste puterile omenești. Acei cari au practicat-o conștiincios, se resimt încă și astăzi.

Se știe că cea mai modernă procedură civilă este cea șviteriană. Acolo, pentru afacerile de mică importanță, pare chiar să se fi realizat judecata care apropie de ideal. Să cităm un caz concret, de necrezut față cu mentalitatea noastră, deprinsă cu cheltueli și nesfârșite amânări pricinuite de *chinezeriile* procedurale.

Un colecționar de mărci din România, să-i zicem *N.*, găsește într'o revistă filatelice anunțul publicat de către o casă *S.*, care se ocupa în Lucerna (Șvizzera) cu comerțul de mărci poștale. Prin acest anunț casa *S.* oferă amatorilor din lumea întreagă, spre vânzare, mărci poștale șviteriene, în pachete dela 4 fr. în sus și în acelaș timp arată că face schimbul cu orice mărci străine. Pe baza acestui anunț, *N.*, amatorul român, trimete casei *S.*, prin scrisoare recomandată, mărci române în valoare de aproape 150 franci francezi. Drept orice răspuns, casa *S.* face cunoscut prin carte postală lui *N.* că deoarece mărcile trimise constituie o prea mică afacere pentru astfel de casă mare, nu-i poate trimete în schimb mărci șviteriene, dar că dacă *N.* voiește să obție mărcile sale românești înapoi, să-i expedieze costul necesar francărei unei scrisori recomandate. Amatorul român se execută, trimițând drept bani, mărci noi franceze într'un plic, de astă dată nerecomandat.

Trece o săptămână, două, trei, dar răspunsul casei *S.* (nume unguresc) nu sosește.

Reaua credință a acestei case era evidentă. Dacă ea procedează astfel cu întregul univers primind mărci fără a da nimic în schimb, își închipuie oricine ce mari câștiguri realizează zilnic, fără altă cheltuială decât prețul anunțurilor în ziarele filatelice.

Mai întâi, cum s'ar putea susține că schimbul unor mărci în valoare de 150 franci constituie o afacere neînsemnată, pentru o casă care pe de altă parte anunță că vinde pachete de mărci începând dela modesta sumă de 4 fr.?

Apoi, din mărcile trimise din România de 150 fr. (valoare după cataloagele oficiale), casa ungurească din Lucerna, putea reține câteva exemplare, reprezentând costul transportului cu care să restituie cele rămase prin scrisoarea recomandată.

În sfârșit, ce greutate era pentru casa *S.* să restituie amatorului român mărci șviteriene curente în locul celor românești?

Indignat de această procedură, N. amatorul român, reclamă cazul parchetului din Lucerna, printr-o petiție în limba franceză, pe hârtie liberă.

La câteva zile, aproape, prin primul curier, N. primește prin scrisoare recomandată, întregul lot de mărci române pe care îl trimisese casei S, împreună cu următoarea hotărâre pe formular tipărit și completat cu mâna (traducere din limba germană).

„COMUNICAT OFICIAL“

lui N. (urmează adresa acestuia din România)

Judecătorul de pace din Lucerna, la reclamația d-voastră și pe baza cercetărilor făcute astăzi contra lui S. (negustorul de mărci de acolo) relativ la pretinsa înșelăciune, pe baza § 315 din Codul penal

Decide

1. Cercetările în prezenta afacere sunt considerate ca terminate.

2. Cheltuielile rezultate le va suporta pârâtul.

(Cele 25 mărci poștale sunt alăturate, S. lămurește că nu a primit a doua scrisoare din partea d-voastră).

Contra acestei sentințe de plată se poate face recurs în timp de 14 zile la comisia criminală și de inculpare de pe lângă Inalta Curte superioară.

Lucerna, 10 Iulie 1930.

p. Judecătorul de pace
(semnătura)

Cum, judecată fără avocat, fără cheltuieli de timbru și altele, fără prezentare în instanță, fără amânări, fără șicane de procedură! Se poate oare?

Nu mai înțeleg nimic!

* * *

Statul și revistele de drept. Gradul de perfecțiune la care a ajuns cultura juridică a unui popor, se oglindește în publicațiunile sale de această specialitate. Menirea Statului este deci evident în sensul de a sprijini, pe toate căile posibile, revistele de drept.

Se pare însă că altfel se petrec lucrurile la noi, unde — ni se spune — la toate licitațiile pentru imprimările necesare autorităților, anume dispoziții favorizează imprimăriile publice, în sensul că ele sunt totdeauna preferate cu un adaos de preț.

Cu alte cuvinte, instituțiile pendinte de Stat, sau cari mai bine zis una lângă alta formează această persoana juridică de drept public, plătesc imprimările lor mai scump la tipografiile Statului decât la cele particulare. Ceia ce câștigă acestea din urmă, pierde cutare sau cutare minister.

Dacă este așa, atunci ne găsim în fața celei mai stranie concepții, după care Statul face următoarea operație în mod direct: scoate dintr'un buzunar ca să puie în altul. Iar în mod indirect, zugrumă publicațiile științifice de tot soiul, lovind în imprimăriile cari cu mari sacrificii izbutesc să dea la iveală reviste de specialitate, cum sunt cele juridice, care ne interesează.

Să fie oare adevărat ?

Incheierea unui an de cronici lunare o facem cu prezentul curier, care este al XII-lea la rând. Cum scria marele ziarist și literat francez, Clement Vaute, în una din cronicile sale, oricine ține condeiul este în stare să scrie unul sau două articole, mai bine chiar decât ale ziaristului. Acesta din urmă are numai meritul că poate da o serie întreagă de articole, fără să se repete și izbutind totuși să fie interesant.

Fără a avea această pretenție, am căutat să trecem în revistă în acest timp, evenimentele juridice mai importante, interne și externe, de ambele părți a barei.

Acolo unde am socotit că avem de spus un cuvânt bun, am făcut aceasta cu deosebită plăcere; *când însă era vorba de critici, datorită situației delicate în care ne găsim, a trebuit să ne impunem unele rezerve.*

Aceasta nu fără oarecare suferință, căci este destul de greu pentru un om care simte răul, să nu-l poată biciui pentru a-l îndrepta, deoarece mâinile îi sunt legate și gura închisă, de disciplina unei cariere care pe lângă multe și mari calități sufletești, cere și o mică doză de ipocrizie.

Să mi se ierte acest acces de sinceritate, dar un magistrat care ar spune tot ceia ce vede și mai ales tot ce gândește despre ce vede, nu ar mai putea rămâne în magistratură.

De aceea, suntem surprinși văzând cum unii oameni inteligenți, talentați și complect independenți, nu simt necesitatea să arate rănile de care suferă întreaga noastră organizație de împărțire a dreptății, în ambele ei aspecte: *baroul și magistratura, apărarea și judecata.*

Căci, spre deosebire de ceia ce se petrece în medicină, bolile sociale nu pot fi vindecate pe ascuns. Numai după ce sunt date la iveală, se poate încerca tămăduirea lor.

De aceea, odată cu prezentul curier pe Decembrie, mă gândesc să pun cel din urmă punct după cronicile publicate în cursul anului care apune. Vreau să cedez condeiul unui altuia mai liber a spune tot ceia ce gândește, cu singura mulțumire că rubrica aceasta pe care am înființat-o, care dă venerabilei reviste „*Curierul Judiciar*” o adiere de actualitate și întinerire, va fi urmată cu mai mult succes de un altul.

Iași, 1 Decembrie 1930.

EUGEN PETIT.

INDEPENDENȚA MAGISTRATUREI

Fiind la ordinea zilei iarăși reforma legii de organizare judecătorească — anunțată prin mesagiul regal, — voi arăta cum ar trebui legiferate câteva chestiuni de organizare judecătorească, cari au un rol important în buna administrare și distribuire a

justiției: inamovibilitate, examen de capacitate, consiliu superior și disciplina judecătorească.

Toate acestea la un loc contribuie mai ales la înfărirea independenței magistraturei, care este în mod incontestabil temelia de granit a unei bune organizări judecătorești.

Este astăzi magistratura independentă, neinfluențată de puterea executivă? Vom răspunde: în general **da**, este independentă cu unele excepții. Bine înțeles că trebuie să facem toate eforturile, să întrebuințăm toate mijloacele ca să fie complect independentă.

Astăzi independența magistraturei este garantată prin inamovibilitatea magistraților (art. 137—151): selecționarea prin examenul de capacitate (83—89) și prin consiliu superior (61—66) și în fine prin comisiunile disciplinare se aplică sancțiuni severe celor cari se abat dela datorii lor.

Bine înțeles că un magistrat ca să corespundă în totul misiunii lui, trebuie să fie înzestrat cu toate calitățile sufletești, să fie conștiincios, zelos și să poseadă o bună cultură și educațiune civică.

Prin cele 4 capitole mai sus menționate din legea de organizare judecătorească, magistratul este apărat de loviturile din afară, cari ar fi de natură să-i turbure buna lui credință și conștiința cea mai curată.

Astfel că găsirea celor mai fericite dispozițiuni legale și a modalității celei mai bune funcționări a acestor 4 organe judecătorești, îi asigură magistratului o independență desăvârșită.

La noi, la 1890 s'a acordat în parte inamovibilitatea. Până la această dată principiul inamovibilității nu era înscris în lege.

Înainte de 1890, magistrații cari în hotărârile lor judecătorești ar fi încercat să se afirme ca a 3-a putere în stat și să-și manifesteze spiritul de dreptate și legalitate în mod independent de puterea executivă și de orice altă influență străine, ar apărea azi ca niște eroi, cari de multe ori plăteau cu sacrificarea carierii lor perseverarea într-o atitudine demnă și legală. Pe atunci ministrul justiției era atotputernic; dar trebuie să adăugăm că mai totdeauna și miniștrii de justiție dinainte de 1890, erau înzestrați cu calități mari, pătrunși de spiritul de legalitate... Inamovibilitatea și celelalte dispozițiuni bune nu erau înscrise în lege, dar erau săpate în sufletul miniștrilor de pe atunci, cu cât erau mai nobili, mai distinși cu atât deveneau ei însși apărătorii, sprijinitorii bunilor judecătorești.

Astăzi situațiunea din trecut s'a schimbat mult. Până acum 22 ani schimbarea regimului politic aducea după sine și schimbarea personalului judecătorec (dela president de Trib. în jos). Odată cu perfectii, funcționarii administrativi mari și mici se înlocuiau ori cel puțin transferau mai toți judecătorii de tribunal, ocol, supleanți...

Pentru prima oară la 1890 s'a introdus inamovibilitatea în magistratură după propunerea fostului ministru de justiție Theodor Rosetti, fost ministru (5 Nov. 1889—16 Nov. 1890), declarând inamovibil pe toți președinții și consilierii Curților de apel, precum și președinții tribunalelor. Inamovibilitatea la 1890 s'a acordat parțial. La 1908—1910 s'a întins inamovibilitatea la toți judecătorii începând cu judecătorii de ocol și s'a înființat examenul de capacitate pentru selecționarea lor. Sub ministeriatul lui Thoma Stelian (1907—1910), prin legile propuse atunci de acesta, s'a adus o adevărată prefacere în organizarea noastră judecătorească și odată cu aceasta și o schimbare profundă în mentalitatea și moravurile politicianilor noștri și a reprezentanților puterii executive față de acei cari laolaltă formează puterea judecătorească, a 3-a putere în stat.

A fost un eveniment în anele magistraturei noastre, când s'a aflat că fostul ministru de justiție nu mai făcea numiri nici de supleanți sau ajutori după recomandăția politicianilor, că respingea cererile candidaților cari fuseseră înscriși în vreun club politic, chiar și de culoarea politică a partidului din care făcuse parte și neuitatul ministru Th. Stelian: iar până la înființarea examenului se guidă în numirile magistraților începători după numărul bilelor albe ce obținuseră la examenile juridice.

Câtă pornire și îndârjire din partea unor mari proprietari, cari erau aspru amendați de judecătorii de ocol cu ocaziunea aplicării legii învoelilor agricole; câți politicieni foarte nemulțumiți, fiindcă nu înțelegeau ca d-l ministru al justiției să nu înlocuiască sau să transfere nici pe supleanți sau ajutori după stăruințele interesate sau caprițioase ale d-lor, ci numai după un raport motivat al inspectorului judecătorec.

Este drept că începând cu 1907 pentru judecătorii de ocol și cu 1909 pentru toți judecătorii titulari (cari trecuseră examenul) organizarea noastră judecătorească a intrat într-o nouă fază, magistratura și-a câștigat mult din independența ei legitimă și necesară. Cu începere dela 1909 judecătorii de toate gradele au dobândit inamovibilitatea, temelia pe care se reazimă independența magistraturei.

Astăzi un magistrat cu calități alese sufletești și morale, pe lângă cele profesionale, poate fi un magistrat integru, independent, fără nici un pericol „din afară“. Sunt excepțional elemente cari n'au o voință destul de tare, pe lângă cultură și educație și râvnesc prea mult la „înaintări accelerate“ și vor lipsi dela demnitatea lor, căutând să intre în grațiile politicianilor zilei sau celor cari ar putea să intervie favorabil pe lângă atotputernicul ministru.

Sunt magistrați cari sufăr în mod acut de frigurile înaintării, au dorința arzătoare de a câștiga prin orice mijloace grade cât mai mult în cel mai scurt

timp posibil — și sunt atâtea grade în ierarhia judecătorească! mai multe ca în ierarhia militară.

Consiliul superior, este organul oficios căruia îi sunt încredințate, — între alte atribuțiuni — și acelea de a acorda înaintările și de a aproba transferările. De modul cum este format, cum funcționează consiliul superior al magistraturei, depinde foarte mult, ca acele „stăruințe“, „intervenții“ „influențe“ străine de magistratură să fie favorizate, întefite sau să fie înlăturate, suprimate.

În No. viitor vom căuta să arătăm ce modificări ar trebui să fie aduse capitolelor mai sus menționate: inamovibilitate, examene de capacitate, consiliu superior și comisiuni disciplinare, pentru întărirea și garantarea tot mai mult a independenței magistraturei.

AUREL SAFIRESCU
Consilier Curte Apel, Brașov

PROPAGANDA PENTRU EMANCIPAREA JUDECĂTOREASCĂ ORGANIZAREA JUDECĂTOREASCĂ Ierarhie — Grade — Salarii

Nicăeri, în alte funcțiuni civile, nu există atâtea grade, atâtea diferențieri în ierarhia funcțională, cel puțin sub aspectul celor impuse în ordinul judecătoresc, ca în rândurile magistraților.

Imediat ce ai trecut din membru or judecător, la Curte, plutești în altă lume, alte sfere, te simți mai mare, deși poți să nu fii în realitate, ca colegul rămas în urmă.

Legea a fixat 9 grade, iar unui judecător i s'a părut că-s prea puține. A scris că trebuie să fie 10, indicând că membrul de ședință trebuie, neapărat, să fie cu un grad mai mare ca cel de ocol.

Nouă trepte, largi, înalte una de alta. Te dor genușii până ajungi sus. Obosești. Noroc că, între fiecare, legiuitorul, bun și blând, binevoitor către magistrați, a creat popasuri, ca să te odihnești. Ai vreme să alergi pe la politicienii voii de legiuitor, să-ți grămădești pe umeri toată nevrednicia umană, să dai în noroi prestigiul, marele prestigiu cuvenit magistratului, ca să fii vrednic de nădejduiri viitoare.

Mirajul gradelor, al ierarhiei, e atrăgător, o nouă aureolă ți se pogoară pe frunte, o speranță dorită și realizată. A crescut salariul! Stomacul, gol de ani întregi, va fi umplut, iar paștonul jerpelit va putea fi înlocuit cu altul nou. Vai de cei lăsați în urmă, tot judecători și ei, la fel, rămași în umbra primelor grade, sub pedestalul cărora foamea și mizeria fizică pâlmuște numele de magistrat, pentru că așa vor cei de sus, cei din puterea executivă.

Un loc vacant, o treaptă liberă, umple rândurile de agitație, de suspectări, de nesiguranță, de dușmăniile câte odată. Nu se știe cine o va ridica, e un mister, o taină, zierele pronunță nume anticipat, începe o febrilitate cumplită, dureroasă câte odată agitate masele care trebuie să fie senine, calme, ale împărțitorilor de dreptate.

Un loc e cerut de 2, 4, 10. Toți aleargă nebuni, asudați, gâfâind, ca să obție un grad, o eliberare din mizeriile voite impuse magistraturii românești de după

război, pe care nu le-au putut de cât slab atenua mințea conducătorilor în 13 ani de pace.

Legea n'are criterii sigure, precise, morale. Zice ea ceva, dar încâlcețit, cu posibilitatea tuturor abaterilor.

Cu toate că toți aplică același cod penal, civil, comercial (nu importă diferențierea competenței), ei nu-s la fel, sunt mari și mici, sătui și flămânzi, îmbrăcați și goi.

Unii stau în ghetete noi, alții cârpite, cu tălpi puse de 4 ori, până la ultima limită.

Vedeți, sunt magistrați și magistrați. Unii locuiesc în case bune, alții în bordeie umede, la barieră.

E o diferențiere de salar enormă. De la gradul 8 până la gradul 3, plusul e de 30.000 lei.

Nu exagerez nimic, spun un adevăr dureros când scriu că România Mare are magistrați sătui și magistrați flămânzi.

Așa țin guvernele magistratura patriei!

Ei, da ce vreți domnilor, să facem lux cu judecătorul căruia i s'a pus judecătoria în noroiul de la margina pădurii?

E tot judecător, tot magistrat, o fi bun, de valoare, dar lasă-l să rabde, să știe și el ce-i asta grade și ierarhie.

Care să fie oare rațiunea atâtor grade?

Gradele fac ca magistrații să plutească în lumi diferite. Fiecare grad, între dânsii, nu se amestecă cu altele. Legea îi diferențiază și evită apropiierile celor mici cu cei mari. Solidaritatea e inexistentă. Ierarhia sapă o prăpastie între toți, îi ține într-o deferență absurdă, separați prin ziduri de ghiață care nu serveste interesele magistraturii, ci altele.

Avem judecători, membri de ședință, președinți, prim președinți, consilieri, ba mai sunt judecători-președinți și judecători-consilieri, un noian de nume, un număr imens de grade și — deasupra lor, ierarhia, separatismul funcțional, crearea unor lumi diferite de judecători.

E o absurditate grozavă, o imoralitate!

Separatismul moral și material e brutal, nu satisface interesele instituției, pentru care nu s'a făcut încă nimic *din ce a trebuit să se facă*.

Ideia că se judecă afacerile în apel or recurs nu justifică gradele cu oribila lor ierarhie, pentru că ele nu pot crea superioritatea mintală.

Instanța de recurs or apel se impune prin numărul judecătorilor, nu prin grade de care habar n'are poporul. Aici, trebuie să apară superioritatea dedusă din vrâstă, nu din gradele legale care crează ficțiuni oribile.

Oare dacă i-ai dat cuiva un grad, l'ai făcut bun, capabil, priceput, superior?

Poporul, care când nu e mulțumit cum l'ai judecat, merge la „domnul procoror“, n'are nevoie de grade, el vrea să fie judecat în instanța a doua de un număr mai mare de judecători, mai în etate, prezumați că au acumulat mai multă experiență.

Ce caută caraghioslăcul legal ca un tânăr președinte de tribunal să prezideze un judecător bătrân?

În lumina unui atare fapt, ce rol joacă gradele?

Normal și foarte moral ar fi ca să suprimă toate denumirile, rămânând numai aceia de MAGISTRAT, care cuprinde în sine omul însărcinat cu judecata afacerilor.

Să fie un singur ordin, al judecătorilor, cu egalitate complectă între cel de la ocolul rural și primul președinte al Inaltei Curți de Casație.

Respectul și admirația vine de la sine, bazată pe vârstă, știință și experiența ce dai anii serviți.

Salonul să fie absolut egal tuturor. Să începi cu o sumă care să crească mecanic, pentru ca, după 20 ani de muncă magistrației să-l primească același, putând crește înainte prin gradații la termene fixe, identice pentru toți.

Teroarea brutală, anarhia legală și dictatura trebuie desființată!

Să nu creadă nimeni că sunt reacționar, nu, eu am intenții curate, scriu cum mă pricep pentru binele magistraturii și nu am în vedere de cât datoria către patrie.

Susțin că ar trebui ca trecerile în altă instanță, după ce s'a făcut o selecțiune extrem de riguroasă la intrare, să se facă exact după vechime dacă sunt 2 pentru același loc, având stagiul egal, să se tragă sorțul, nici o abatere nefiind admisibilă.

Să existe criterii sigure, bine definite, fără a se da putința șovăelii, evitându-se acea nesiguranță îngrozitoare care umple de neliniște, de sbucium, de frământare chinuitoare, de tremur, de indignare și de decepții sufletul celui chemat la săvârșirea celei mai mari funcțiuni sociale.

Magistrații nu primesc ordine de nicăeri, funcțiunea i-a așezat pe pedestalul independenței absolute, cel cu un grad mai mare nu-i poate porunci în materia distribuirii dreptății, pe care o dă cum discerne el fără indicațiunea superiorului (!?), deci, gradele n'au ce căuta în rândurile magistraților.

Magistrații sunt pretutindeni la fel, egali, nu pot fi unii caporali alții generali, ei nu sunt în linie de comandă, căci toți îndeplinesc același serviciu, judecă poporul, indiferent dacă competența variază.

Toți fiind egali, cu același salariu, nu va mai exista aceea dibuire prin întuneric spre a tot ridica la trepte. Cel din provincie, știindu-se egal cu consilierul de la Casație, fiind deci ambii „magistrați” plătiți identic, nemai existând „trepte”, nu va mai râvni să le sue, nu-și va lăsa casa lui tihnită pentru ca să ajungă chirias la București.

Judecător la Vaslui, judecător la Curtea din Craiova, judecător la Casație, aceiași denumire, același salariu, care crește prin stagiul. Egalitate completă pentru toți. Ce beneficiu imens, ce roade luminoase, ce prosperitate morală în justiție!

Politicianismul care a brutalizat magistratura românească, care nu s'a rușinat ca sub ochii președintelui secției de votare să fure voturile țăranilor prin încercuirea comunii lor cu armată, declarând-o contaminată de boli (inexistente), politicianismul care suflă la ureche magistratului cum să săvârșască falsuri la urnă, politicianismul care a sfruntat și smintit țara, care a îndrăznit să întrebuinteze magistratura pentru scopuri electorale, va peri!

Șovăiala va dispărea, magistratului i se va crea un caracter de fier, iar, după un viitor război, un alt George Nedelcu nu va mai avea ocazia să scrie pagini adevărate, dar triste și dureroase, ca cele din Justiția sub Ocupație.

Nu te puteai mișca fără permisiunea politicianilor fabricanți de politicianism, a unor cluburi politice care au aservit magistratura.

Avocații politicieni ce primesc judecători la poarta lor pentru a le înlesni o trecere mai departe, din care unii se ascund trimițând sluga să le spue că nu-s acasă, arată fapte de pe urma cărora constați atâta inconștiență morală revărsată peste justiție, că în catastrofa

caracterelor dibui în căutarea unui sprijin pentru a susține magistratura.

E oribil, nu mai e magistratură domnilor, nu mai există justiție în țară când magistratul e forțat să treacă pe poarta celui ce pledează la bară.

Am văzut cu ochii mei multe, am auzit grozăvii care m'au făcut să es din rânduri chiar cu finalul prăbușirii carierei mele.

Nu se mai poate răbda!

Gradele, ierarhia, diferențierea salariilor, trebuie să dispară.

Instanța o va conduce cel mai vechi în funcție, iar sistemul meu va așterne peste toți solidaritatea frățescă rezultată din egalitatea funcțională.

Ședința o prezidează tot cel mai vechi, dacă sunt 2 la fel, se trage sorțul.

Pentru anchete, se va trimite magistrați mai în vârstă cu cel puțin 10 ani ca cel anchetat, nefiind moral ca elemente tinere, pe motiv că legea le-a dat un grad mai mare, să cerceteze pe alții mai bătrâni.

Vârsta are prestigiul ei, urmată de un respect natural, ce stă mai presus de grade or ierarhie scrise pe hârtie, care nu pot aduce un real aport de superioritate.

Lumea va scăpa de acei procurori generali indicați de politicieni, dintre care unuia — după cum s'a scris — și-au făcut de cap prin aceia că s'au pretat la toate jocurile pentru dărâmarea unui coleg drept și nevinovat, care, cu or ce preț, trebuia scos vinovat.

Pentru inspecțiunea instanțelor, același sistem și totul să se lucreze pe față, nu în secret, inchiziționat, ca azi.

În elanul dezrobirii magistraturii, nu va mai exista teamă de magistrați anchetatori, care nu vor mai avea nici interesul să lucreze din ordin în contra adevărului.

Soarele magistraturii românești va evapora ca pe un abur relele imense care apasă cu rânjet satanic, iar politicianismul ticălos, diavolul negru care lucrează în întunericul patimilor pângărind dreptatea, cinstea și morala, nu-și va mai putea înfige ghiara în plămâni justiției neamului nostru.

Dependența, aservirea politică, robia, focul care arde case caracterele, va fi stins!

Prin dispariția politicianismului în latura justiției, se institue demnitatea funcțiunii, cu rezultatul unei mai mari încrederi în distribuirea dreptății, totdeauna bănuită când există intervenționism la numiri, transferări și înaintări.

Oamenii cu gând bun către instituția judecătorească să-și spue cuvântul convenit acestei probleme de așezământ social solid, pentru ca țara unde magistratura e supusă terorizării politice, piere prin faptul claselor conducătoare, fiindcă n'au voit să înțeleagă că justiția este cel mai puternic hoțar, pe veci invincibil, prin care nu poate, răzbate viforul cotorpitor al vremurilor!

TRAIAN R. SCRIBĂN

ECONOMII

Inevitabilul s'a produs: după inflația crescândă în fiecare an a cheltuelilor prin crearea de servicii publice, din care unele de folos discutabil; după numiri de funcționari — mulți cu atribuțiuni puțin precise — după înzestrări și recepțiuni insuficient controlate, am ajuns în fața realității dureroase când

această stare trebuie curmată brusc pentru a salva în ultima oră existența însăși a Statului.

Deci economii generale și cu atât mai dureroase cu cât făcute grăbit, timpul necesar studierii lor fiind prea scurt, vor provoca inevitabil nedreptăți.

Justiția e singura instituție care se poate mândri că în epoca postbelică nu s'a molipsit de risipa generală. Din contra, ea a cunoscut totdeauna nu economia, ci lipsa: localuri neîncăpătoare, prost întreținute, de multe ori neîncălzite, iluminate meschin; material insuficient — ce putea să cumpere o judecătorie cu 300 lei lunar în 1929? — biblioteci aproape inexistente; personal cu salarii de mizerie, deoarece nimeni printr'o simplă Decizie Ministerială nu a dublat salariile, cum s'a întâmplat la alte departamente. Cu toate aceste lipsuri Justiția a continuat în acest timp a-și face pe deplin datoria, a fost pavăza de care s'au isbit toate abuzurile inerente timpurilor de astăzi, a continuat și continuă a fi singura nădejdie a cetățenilor.

A venit însă vremea economiilor deși la Justiție nu s'a făcut nici o risipă, i se cer și ei economii. Sânt oare posibile? Economii la salarii nu se pot face decât dacă s'ar pune obligația ca magistrații și funcționarii care nu justifică un anumit venit propriu să fie înlocuiți prin acei ce ar putea justifica acest lucru; altfel ar dispărea ori ce garanție în ce privește moralitatea Justiției. O asemenea măsură o socotim prin ea însăși imposibilă fără a mai avea nevoie să o analizăm.

Unele economii le socotim însă posibile și iată cum.

În Ardeal greșelile judecătoriilor au cel puțin câte un grefier și 4 impiegați, plus un ajutor de director de carte fundoară și impieगतul său. Aceiaș judecătorie, în vechiul regat, are 2 grefieri și un arhivar, iar lucrările sânt mult mai la curent în regat decât în Ardeal. Cauza acestei stări trebuie căutată în legile în vigoare în aceste ținuturi. Dacă pur și simplu s'ar introduce în Ardeal legea judecătoriilor de ocoale și regulamentul ei, eliminându-se în sfârșit procedura civilă austriacă, nenumăratele ordonanțe și regulamente ce consfințesc lucrări greoaie și fără interes pentru justițiabil; dacă în locul procedurii penale maghiare s'ar aplica procedura penală română, lucrările grefelor s'ar ușura cu mult și ele n'ar mai avea nevoie de atâta personal. Această extindere nu ni se pare imposibilă din moment ce s'ar menține provizor în vigoare procedurile speciale ca mandatul de plată, măsurile provizorii cu privire la averea sotilor și măsurile cu privire la întreținerea copiilor născuți în afară de căsătorie.

O asemenea măsură ar produce economii: de personal, de material, de timbre de corespondență; ar degaja instanțele de nenumărate formalități inutile și de multe procese.

Să ne gândim că în vechiul regat e nevoie de 2 registre pentru executările penale iar în Ardeal pentru aceleș executări trebuiesc cinci registre și cu toate aceste cinci încă controlul perfect e imposibil!

În Ardeal dacă dosarul înaintat în apel tribunalului conține pe fiecare filă, înaintea numărului filei, litera C sau P (civil, penal), dosarul e restituit instanței pentru că e trimis în... desordine; și Statul plătește timbrele de transport pentru că, funcționarul greșelii n'a înțeles sistemul de numerotare prevăzut de R. S. J., iar funcționarul tribunalului n'a bine voit a adăuga cu creionul cele 7 litere lipsă...

Statul plătește timbrele cu care se înaintează copia de pe apel sau recurs părții adverse, sau mai exact avocatului advers, ca acesta să nu se deranjeze să-și

vadă dosarul, deși Statul nu-i ia din onorarul său mai mult decât ia avocatului din vechiul regat, care nu se bucură de această favoare.

S'ar mai desființa scosul atâtor copii de pe hotărâre de câte ori aceasta se apelează. Infine s'ar putea judeca câte 30 — 40 de procese pe zi în loc de 10 — 15 ca acum, din moment ce n'ar mai exista dispoziția anacronică ca procesul verbal al ședinței să se scrie chiar în ședință și să se semneze de părți și avocați; dispoziție ce n'are de efect decât pierdere de timp din moment ce prin art. 260 pr. civ. hotărârea se poate întemeia și pe susțineri ce s'au făcut în instanță, dar care n'au fost consemnate în procesul verbal.

Citându-se apoi direct părțile, iar nu avocații, s'ar ajunge la o imputinare a proceselor, deoarece la țară, multe procese sânt pornite în prima furie și sunt continuate numai grație avocatului căruia îi este egal dacă clientul său pierde sau câștigă procesul, deoarece onorarul îi este datorit în ambele ipoteze. Din experiență am văzut că de câte ori sunt prezente părțile, procesul se termină mult mai repede fie datorită lămuririlor ce se dau direct și fără rezerve mintale, fie că se ajunge la împăcare. Ar mai dispărea și apelurile și recursurile atât de numeroase azi, care în situația actuală sunt datorite avocaților, partea neștiind de căile de atacat ce le-a întrebuintat decât atunci când primește... „provocarea“ avocatului pentru plata onorului.

Prin extinderea propusă mai sus s'ar face deci economii *posibile* care nu ar stingheri mersul justiției și totodată o vastă operă de unificare atât de necesară consolidării Statului nostru.

ZED.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a.

Audiența de la 19 Mai 1930

Președinția D-ului OSCAR N. NICOLESCU Prim Preș.

Elisabeta P. Popescu cu Varvara Urlan și. a.

Decizia No. 1337

Revizuire. Capăt de cerere asupra căruia instanța de fond nu s'a pronunțat. Dă drept la revizuire, nu recurs, Art. 288 al. IV, pr. c.

Omisuniunea instanței de fond de a se pronunța asupra cererii părții de a trece în masa succesorală, o anumite avere predăzută într'o cerere suplimentară, poate face obiectul unei cereri de revizuire la acea instanță, iar nu obiectul unui recurs în casațiune.

Nu se poate invoca omisiuniunea esențială ca motiv de casare, decât numai dacă este însoțită și de o violare de lege; — pentru omisiuniunea pur și simplă, involuntară, a instanței de fond, de a se pronunța asupra unui capăt de cerere legea acordă părților numai calea revizuirii.

C u r t e a,

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l Consilier V. Bălășescu, pe d-l av. P. Rătescu asupra chestiunii rămase în divergență, cum și pe d-l procuror general Stambulescu, în concluziuni și

Deliberând.

Asupra recursului de față.

„Exes de putere și omisiune esențială cu nemotivare.

„După admiterea apelului în principiu, apelanta Varvara Urlan a pus concluziuni în fond cerând a se admite acțiunea de partaj în principiu, precum și suplimentul de acțiune

înregistrat la No. 12793 din 927, stabilindu-se drepturile fiecărui moștenitor precum și masa succesorală arătată în ambele petițiuni la chemarea în judecată, în care se cuprindea averea rămasă pe urma defunctului Ioan Ivanovici, cât și averea constituită dotă Marghioalei P. Urlan, Florica Gălășescu și Alexandrina Ilie Manea, așa cum sunt descrise în actele dotale.

„Față de aceste concluziuni legale, n'a făcut nici o obiecțiune. Curtea de Apel primește apelul în întregime, stabilește masa succesorală din averea rămasă la moartea defunctului Ioan Ivanovici, asemenea și din averea cea fost constituită dotă la căsătoria fiicei sale Marghioala, pe care o raportează la massă, dar omite a discuta și a se pronunța și asupra averii ce a fost constituită dotă celorlalte două fiice Florica Gălășescu și def. Alexandrina Ilie Manea, care de asemenea trebuiau să fie raportate la massă, așa precum au cerut-o în suplimentul de acțiune și care avere se compune din:

„Numerar 7000 lei; trusou compus din obiecte de menaj în sumă de 100 lei; un răzor de vie situat în moșia Roșiori de Vede; plaiul numit Bratcanu: un loc de arătură de 3 pogoane în deal numit „Cremenetul“ învecinat de o parte cu Anghel Diaconu, Ion Adam și de alta cu înzestrata: casele din vale împreună cu locul lor și toate dependențele aflate pe dânsul care se învecinește la M. Z. cu Iorgu Tilcea, și la răsărit cu șoseaua, în fund cu Linca Șerban din Roșiori de Vede; două rânduri de vie peste Bratcov în plai cu Băluță și se învecinește cu Ivaneș Tabacu și cu Ivan Curelaru din R. de Vede; locul de muncă din ogradă cu două ogoare și care se învecinește de o parte cu Marin Balidă și de altă parte cu Petru Ghețu din R. de Vede; trusou și garderobă 1200 lei.

„Onor. Curte procedând astfel cu un vădit exces de putere, a omis a se pronunța asupra suplimentului de cerere, și cu o lipsă totală de nemotivare, ne scoate din masa succesorală o importantă avere ce constituiau două dote de raportat fără obiecțiunea părților“.

Având în vedere că prin deciziunea atacată cu recurs se constată că înaintea Tribunalului Teleorman intențându-se acțiune pentru împărțirea averii rămase pe urma defunctului Ioan Ivanovici între moștenitorii săi, prin petiția înreg. la no. 12793 din 10 Iunie 1927, s'a făcut un supliment de acțiune prin care s'a cerut ca moștenitoarele Marghioala P. Urlan, Florica Gălășescu și Alexandrina Ilie Manea să fie obligate a raporta la masa succesorală averile ce le fusese constituite dotă la măritișul lor, acțiune ce a fost respinsă de Tribunal prin sentința no. 231 din 21 Septembrie 1927; că în urma apelului făcut de moștenitoarea Varvara P. Urlan, Curtea de Apel din București, s. IV-a prin decizia no. 274 din 13 Iunie 1928, a admis în principiu acțiunea de partaj între moștenitorii defunctului Ioan Ivanovici a căror calitate a fost recunoscută și a stabilit, că masa de împărțit, să se formeze din averea rămasă la moartea defunctului indicată prin acțiunea principală, și din averea constituită dotă Marghioalei P. Urlan, ale cărei moștenitoare apelanta Varvara P. Urlan și recurenta Elisabeta P. Popescu, au fost obligate a o raporta, fără însă a se pronunța și asupra raportării averilor constituite dotă moștenitoarelor Florica Gălășescu și Alexandrina Ilie Manea, care fusese cerută prin acțiunea suplimentară.

Având în vedere că în contra acestei deciziuni, moștenitoarea Elisabeta P. Popescu cu autorizația soțului său, se plânge, în recurs ca prin exces de putere, omisiune esențială și nemotivare, Curtea de Apel a omis de a se pronunța asupra cererii formulate prin suplimentul de acțiune ca moștenitoarele Florica Gă

lășescu și Alexandrina Ilie Manea, ale căror drepturi le reprezintă prin cesiune moștenitorul Oprea Ionescu, să fie obligate a raporta la masa succesorală dotele ce au primit, conform actelor dotale depuse la dosar, deși prin dispozitivul deciziunii se admite atât acțiunea principală de partaj cât și suplimentul de acțiune făcut prin petiția înregistrată la no. 12793 din 10 Iunie 1927.

Având în vedere, că în ședința dela 2 Aprilie 1930, Inalta Curte examinând acest recurs, s'a ivit divergență de opinii asupra cesiunii de a se ști dacă omisiunea imputată Curții de apel prin motivul de casare, poartă asupra unui mijloc de apărare în fond în care caz recursul ar fi admisibil în principiu sau asupra unui capăt de cerere, în care caz nu ar fi deschisă decât calea revizuirii deciziunii Curții de fond, conform art. 288 al. 4 proc. civ., cesiune, care face obiectul discuțiunii complectului de divergență.

Considerând, că prin suplimentul de acțiune s'a cerut schimbarea masei succesorală a defunctului Ioan Ivanovici care forma obiectul acțiunii principale de partaj, mărindu-se cu averile constituite dotă moștenitoarelor sale, ceiace avea de efect de a schimba cota partajabilă convenită fiecărui moștenitor.

Partajând, că în acțiunea de partaj, unde fiecare moștenitor are în același timp calitatea de reclamant și de pârît, deși masa succesorală constituie principal, obiectul acțiunii totuși când este vorba de alcătuirea ei, fiecare lucru sau drepturi imobiliare sau mobiliare, ce se pretinde că fac parte din succesiune, trebuie să fie indicate și individualizate prin acțiune, spre a se decide de judecată asupra fiecăruia în parte, dacă urmează sau nu să intre în compunerea masei succesorală; că de aceea fiecare din acestea formând în concreto tot atâtea obiecte ale acțiunii, deosebite unul de altul, în legătură însă cu obiectul în abstracto al acțiunii de partaj, trebuie socotite fiecare, ca constituind un capăt de cerere deosebit.

Considerând că prin acțiunea suplimentară, cerându-se a se mări masa succesorală a defunctului Ioan Ivanovici și cu averile ce se susține că fuseseră constituite dotă fiicelor sale Florica Gălășescu și Alexandrina Ilie Manea și cari nu fuseseră prevăzute în acțiunea inițială, rezultă că acțiunea suplimentară are de obiect un capăt de cerere nou și că nu constituia un simplu mijloc de apărare.

Considerând că instanța de fond, declarând că admite acțiunea suplimentară, însă omițând a se pronunța asupra dotelor constituite moștenitoarelor Florica Gălășescu și Alexandrina Ilie Manea, cesiunea de a se ști dacă și aceste averi trebuie sau nu să intre în compunerea masei succesorală, a rămas nejudecată.

Considerând că art. 288 no. 4 cod. civ. dispune formal că revizuirea unei hotărâri rămase definitivă poate fi cerută dacă s'a uitat a se pronunța asupra unui punct cerut.

Considerând că din această dispozițiune reiese neîndoios că ori de câte ori instanța de judecată săvârșește o omisiune pur și simplu, involuntar, este deschisă numai calea revizuirii spre a repara greșeala, neputându-se uza de calea recursului în cașiune decât atunci când omisiunea este însoțită de o valoare a legii.

Considerând, în speță că în dispozitivul deciziunii atacate cu recurs, neprevăzându-se nimic, cu privire la raportarea dotelor de către moștenitoarele Florica Gălășescu și Alexandrina Ilie Manea, ce fusese cerută prin acțiunea suplimentară, această cesiune a rămas

nejudecată prin o simplă omisiune a instanței după cum rezultă din deciziune.

Că, în asemenea condițiuni, această omisiune nu ar putea fi îndreptată decât pe calea revizuirii, iar nu pe calea recursului în casațiune.

Că astfel fiind, recursul introdus în acest scop este inadmisibil, și urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge ca inadmisibil recursul, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI SECȚIA III

Audiența de la 9 Aprilie 1930

Președenția D-lui A. BOGDAN, Președinte

Elisabeta Andrada Marineanu cu Antoneta Marineanu

Decizia civilă No. 226

Revizuire. Mobilizat. Testament olograf. Minor. Acțiune de ieșire din indiviziune din partea tutorului Dreptul minorului la trei pătrimi. Acțiunea tutorului numai pentru jumătate. Lucru judecat. Cerere de revizuire din partea minorului la majorat pe motiv de dol. Dovada vicleniei. Nu mai e necesară. Art. 841, 939 c. civ. și 291 pr. civ.

Faptul unui tutor de a pretinde într-o acțiune de împărțeală mai puțin decât partea care se cuvine după lege minorului, a cărui apărare este trimis s'o facă, constituie prin el însuși o apărare cu viclenie, care, potrivit art. 291 pr. civ., poate da loc la o cerere în revizuire.

Curtea,

Asupra cererilor de revizuire făcute de către Elisabeta Andrada Marineanu cu petițiunile înregistrate la No. 1968 și 1969 din 10 Martie 1927 în contra deciziunilor civile ale acestei Curți cu No. 270 din 1920 și 66 din 1922 date asupra apelurilor făcute de Elena Tomescu în calitate de tutoare legală a minorei Elisabeta Marineanu reclamanta de azi, în contra sentinței Tribunalului Ilfov s. I civ. cor. cu Nr. 801 din 1920.

Având în vedere actele dela dosar, susținerile orale și scrise ale părților.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele :

În anul 1916; în timpul campaniei, Marin Marineanu, tatăl reclamantei, a încetat din viață pe front lăsând un testament olograf prin care dispunea în favorarea fiicei sale Elisabeta, născută din prima sa căsătorie cu Elena Tomescu, valoarea construcției din str. Stela No. 16, iar imobilul din str. Mihail Kogălniceanu No. 41, cum și restul averii sale îl testează soției sale din urmă, Antoaneta Marineanu, cu condițiunea de a plăti legatelor și dobânzile instituind-o în acelaș timp și executoare testamentară.

La 9 Iunie 1920 Elena Elena Tomescu prima soție a lui Marineanu, intentă acțiune de eșire din indiviziune în contra moștenitoarei testamentare Antoneta Marineanu, a doua soție a defunctului, cerând ca Tribunalul să ordone eșirea din indiviziune asupra imobilului din București str. M. Kogălniceanu No. 41 și să atribue minorei jumătate din acest imobil, întrucât defunctul nu putea prin testament să atingă rezerva de 1/2 din avere, cuvenită fiicei sale.

Această acțiune respinsă ca nesusținută de Tribunal, este admisă de Curte prin deciziile No. 270 din 1920 — de admiterea în principiu — și 69 din 1922, care stabilește activul net al succesiunii și părțile ce se cuvin în această succesiune, minorei Elisabeta Marineanu fiică și Antoneta Marineanu soție de a doua a defunctului.

În contra deciziunii 69 din 1922 tutorea legală a minorei Elisabeta Marineanu a făcut recurs la Inalta Curte care a

casat în parte această deciziune, trimițând afacerea spre o nouă judecare la Curtea de Galați, a cărei decizie este deasemenia casată în urma recursului făcut de astă dată de către Antoneta Marineanu.

Cum casarea a avut loc numai în parte pentru anumite motive, lucru a rămas judecat definitiv între părți cu privire la întinderea dreptului minorei Elisabeta Marineanu la 1/2 din succesiunea defunctului său tată, așa că asupra acestei chestii Curtea de trimitere nu va putea aduce nici o modificare.

Devenind însă majoră, Elisabeta Marineanu introduce cererile de revizuire, asupra căreia Curtea are astăzi a se pronunța, pretinzând că a fost apărută cu viclenie de către tutorea sa legală Elena Tomescu, deoarece, potrivit art. 939 c. civil, drepturile sale în succesiunea defunctului său tată nu erau numai de jumătate cum s'a reclamat de tutoare prin acțiune, ci de trei pătrimi.

Considerând că deși potrivit art. 841 c. civil, când testatorul lasă un singur copil legitim, rezerva acestuia este de jumătate din averea dispărutului, totuși întrucât, potrivit art. 939 c. civil, defunctul Marineanu nu putea testa în favoarea celei de a doua soții a sa Antoneta decât o pătrime din avere, drepturile minorei Elisabeta în succesiune erau de trei pătrimi.

Având în vedere că Antoneta Marineanu se opune însă la admiterea cererii de revizuire invocând art. 291 Pr. civilă, potrivit căruia susține, că minorii nu pot face cerere de revizuire decât atunci când nu au fost apărați de loc sau au fost apărați cu viclenie asupra capătului sau capetelor de cerere aduse în judecată, ori susține pârâta din moment ce tutorea legală a reclamat prin acțiune numai jumătate din avere, ceace i s'a admis, nu mai poate face astăzi cerere de revizuire.

Considerând că în sensul art. 291 pr. civ. apărarea cu viclenie a drepturilor minorilor poate fi nu numai acea care are loc în cursul procesului cu ocaziunea debaterilor ei și acea care stă scrisă în acțiunea introductivă, deoarece prin introducerea acțiunii în fața unei instanțe se face primul pas în susținerea sau apărarea unor drepturi pe cari le invoacă și justiția urmează a se pronunța în privința lor, numai în marginea în care ele au fost formulate prin acțiune.

Având în vedere că pârâta mai invoacă pentru a respinge cererea de revizuire a reclamantei, că chiar dacă s'ar admite că viclenia în sensul art. 291 pr. civ. ar putea să rezulte din chiar modul în care se află formulată o acțiune, încă în speță nu poate fi vorba de o „viclenie“ ci, cel mult de o apărare incompletă, ori legiuitorul dela 1900 a suprimat dreptul de revizuire și pentru cazul de apărare incompletă.

Considerând că atunci când legiuitorul dela 1900 a suprimat cazul de apărare incompletă dela beneficiul dreptului de revizuire acordat minorilor a înțeles numai acele cazuri în care apărarea ce s'ar fi făcut minorilor nu ar fi cuprins toate punctele deduse în judecată, toate motivele, sau toate actele importante cari ar fi putut înrăuri asupra soluției procesului, iar nu și cazurile în cari cei chemați să apere drepturile minorilor, în loc de a le reclama prin acțiune în integralitatea lor, s'au mărginit a pretinde și valorifică în justiție o parte numai din acele drepturi.

Având în vedere că o ultimă apărare pe care pârâta o face, față de cererea de revizuire a reclamantei, este aceea că în speță nu se face în tot cazul cu nimic dovada vicleniei pe care tutorea ar fi întrebuițat-o.

Considerând că într'adevăr, viclenia înseamnă dol și după dreptul comun dolul trebuie dovedit de cel care-l invoacă, însă în această materie cu totul specială a revizuirii, reglementată de codul procedurii civile, nu-și pot primi aplicarea principiilor generale cu privire la dol dela materia contractelor căci ar fi imposibil ca minorul devenit major

să poată face proba materială a dolului săvârșit, la o epocă când dânsul era minor, de către cel chemat să-l apere, în concert cu terțiul împotriva căruia trebuia apărat, astfel că în materie de revizuire, viclenia poate rezulta implicit din chiar faptul nesocotirii drepturilor minorului de către cei chemați de lege să-l apere, în acțiunile pe cari aceștia le introduc sau în apărările pe cari le fac înaintea justiției.

Că deci faptul unui tutore de a pretinde înti'o acțiune de împărțeală mai puțin decât partea care se cuvine după legea minorului, a cărui apărare este trimes să o facă, constitue prin el însuși o apărare cu viclenie care potrivit art. 291 pr. civilă poate da loc la o cerere în revizuire.

Având în vedere că în speță după cum s'a arătat mai sus dreptul minorei Elisabeta Marineanu în succesiunea tatălui său fiind de trei pătrimi, iar tuteoria sa legală cerând în justiție ca să i se recunoască aceștia dreptul numai la jumătate din succesiune, a făcut o apărare vicleană care îndritu-este astăzi pe minoră devenită majoră, ca în conformitate cu dispozițiunile art. 291 pr. civilă să ceară revizuirea.

Având în vedere că dacă cu privire la acest drept pârâta Antoneta Marineanu pretinde că se poate apăra invocând legea măsurilor excepționale din 1915, instanța chemată să judece din nou procesul, rămâne să se pronunțe.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier V. Rădulescu, Curtea admite cererea de revizuire.

(ss) A. Bogdan, N. Racoviceanu, V. Rădulescu.

CURTEA DE APEL DIN CONSTANȚA

Audiența din 14 Februarie 1930

Președenția d-lui GH. L. DUMITRIU, Consilier

Lazăr I. Vasile cu Tona Ilief

Decizie civilă No. 29

Arendare. Contract. Neplata la termen. Pact comisoriu. Reziliere. Obiecțiune cu privire la nepredarea întregii întinderi de teren prevăzute în contract. Diminuarea arendeii. Aplicarea regulilor dela vânzare. Prescripție. Simpla abandonare a imobilului de către arendaș. Nu echivalează cu restituirea lui proprietarului, Art. 1327, 1329, 1334, 1431 și 1454 c. civ.

1. Potrivit art. 1454 c. civ., regulile dela titlul vânzării trebuie a fi aplicate în întregul lor și în materie de arendare, adică atât pentru cazurile în cari este deschisă acțiunea în reducere de preț din partea arendașului, atunci când i s'a predat o întindere de teren mai mică decât se arată în contract, cât și în ce privește durata de un an a acestei acțiuni, prescripția, dat fiindcă motivele și rațiunea scurtării acestor termene pentru exercițiul acțiunii în reducere de preț cu restituirea lucrului în primirea locatarului.

2. Art. 1431 c. civ. prevăzând formal obligațiunea pentru arendaș de a face cunoscut proprietarului că a părăsit terenul arendaș, simpla abandonare a imobilului de către arendaș nu echivalează cu predarea sau cu restituirea lucrului în primirea locatarului.

C u r t e a,

Asupra apelului făcut de Lazăr I. Vasile contra sentinței civile No. 408 din 1929 a Tribunalului Constanța s. I. prin care i s'a respins contestația făcută contra ordonanței președențiale No. 8219 din 1929, care a declarat reziliat pe data de 1 Octombrie 1929, contractul de arendare autentificat sub No. 545 din 928 și transcris la No. 2420 din 928 intervenit între apelantul Lazăr I. Vasile ca arendaș și Tona Ilief ca proprietară pentru un teren de grădinărie în în-

tindere de 12 hectare ce face parte din moșia Carlinchioi pendinte de comuna Topraisar din județul Constanța;

Având în vedere susținerile apelantului și opunerile intimatei, precum și actele aflate la dosar;

Având în vedere că se constată din actele și lucrările aflate la dosar ca prin contractul de arendare menționat mai sus, apelantul Lazăr I. Vasile, a luat cu arenda dela intimata Tona Ilief un teren de grădinărie în întindere de circa 12 hectare, pe termen de 5 ani, cu începere dela 1 Octombrie 1928, prețul arendeii fiind de 120.000 lei anual plătit anticipat în două rate semestriale la 1 Octombrie și 1 Mai a fiecărui an la domiciliul proprietarei din Constanța strada Maior Șonțu No. 2, prevăzându-se prin contract pactul comisoriu expres în caz de neplată a arendeii;

Că apelantul neplătind proprietarei rata arendeii datorită la 1 Mai, precum și aceia dela 1 Octombrie 1929, Tona Ilief a cerut și obținut investirea cu formula executorie a contractului de arendare autentic și punând în executare acest contract s'a dat ordonanța președențială cu No. 8219 din 1929 prin care s'a declarat reziliat contractul pe data de 1 Octombrie 1929 și apelantul Lazăr Vasile a fost obligat la plata chiriei reclamate;

Că făcându-se contestație de către apelant, Tribunalul a respins-o prin sentința apelată;

Având în vedere că prin concluziunile orale puse în instanță, la Curte, intimata Tona Ilief a cerut să se mențină rezilierea contractului pe data de 1 Octombrie 1929 pentru motivul neplății arendeii, și tot odată să fie obligat apelantul la plata ratei semestriale de arenda datorată la 1 Mai în sumă de 60.000 lei, iar dela 1 Octombrie să i se plătească cu titlu de daune echivalentul folosinței terenului până la restituirea și predarea efectivă a terenului proprietarei;

Având în vedere că arendașul Lazăr Vasile a obiectat în prim loc, că nu datorează întreaga chirie stipulată, pentru că nu i s'a predat întreaga întindere de teren de 12 hectare prevăzută în contract, ci numai 9 hectare, așa că ar urma să i se facă o reducere proporțională a arendeii în raport cu suprafața de teren predată; iar în al doilea loc s'a pretins de către apelant că a plătit intimatei Tona Ilief suma de 44.000 lei, în contul arendeii pe semestrul de la 1 Mai 1929, plată pe care aceasta contestând-o, apelantul i-a deferit jurământ asupra acestui fapt;

Că intimata Tona Ilief acceptând și prestând jurământul a arătat că nu a primit suma de 44.000 lei;

Având în vedere în ce privește mijlocul de apărare invocat de apelant că nu i s'a predat întreaga întindere de 12 hectare, ci numai 9 hectare, că intimata a obiectat că o asemenea susținere nu poate fi luată în discuțiune pe cât timp dânsul nu și-a valorificat vre-o pretențiune în acest sens pe calea unei acțiuni principale și nici nu a formulat o cerere reconvențională în acest sens, și că în orice caz legea prevede că pentru valorificarea unei asemenea pretențiuni, trebuia să facă acțiunea în termen de un an de la data contractului conform art. 1534 c. civil, termen care a expirat;

Considerând că după art. 1454 c. civil, dacă prin contractul de arendare se arată o întindere mai mare decât are fondul în realitate, arenda nu se va scădea decât în cazurile și după regulile cuprinse la titlul vânzării art. 1327 și următoarele;

Considerând că art. 1529 și art. 155 c. civil prevăd că acțiunea cumpărătorului pentru scăderea prețului, în cazul când s'a predat o întindere mai mică de teren decât aceea prevăzută prin contract, se prescrie printr'un an din ziua contractului;

Că este admis în doctrină în mod unanim că acest text se aplică și la contractul de arenda, atât în ce privește admisibilitatea acțiunii în reducere de preț din partea aren-

dașului atunci când i s'a predat o întindere mai mică decât se arăta în contract, cât și în ce privește durata de un an a acestei acțiuni, de oarece regulile dela titlul vânzării trebuie a fi aplicate în întregul lor și în materie de arendare, potrivit trimiterii făcute prin art. 1454 c. civ., adică atât pentru cazurile în cari este deschisă această acțiune, cât și în ce privește prescripția acestei acțiuni, dat fiind că motivele și rațiunea scurtării acestor termene pentru exercițiul acțiunii în reducere de preț sunt aceleași, la vânzare ca și la arendare, și nu s'ar putea concepe ca un arendaș să ceară după un timp îndelungat reducerea unui preț pe care l-a plătit timp de ani de zile fără a protesta sau reclama;

Că astfel fiind, apelantul nu mai poate ridica o asemenea pretențiune în speță, întrucât a trecut mai mult de un an, atât dela data contractului, precum și dela data de când arendașul a intrat în folosința terenului, pe care îl stăpânește mai înainte pe baza unui alt contract, anterior datei încheierii ultimului contract;

Că dar apelantul nemai putând invoca diminuarea prețului arendei, din cauza că i s'a predat o întindere mai mică de teren decât avea prevăzută prin contract, urmează ca el să fie obligat la plata întregii arende de 60.000 lei pe semestrul de 1 Maiu, față de jurământul prestat de intimata Tona Ilief că nu a primit nimic din această arendă și tot odată urmează să fie reziliat contractul pe data de 1 Octombrie 1929;

Având în vedere, în ce privește pretențiunea intimatei Tona Ilief de a i se plăti cu titlu de daune, echivalentul folosinței terenului cu începere de la 1 Octombrie 1929 și până la restituirea terenului de către arendașul Vasile Lazăr, că se pretinde de către acesta că dânsul a abandonat terenul încă din luna Octombrie;

Considerând însă că simpla abandonare a imobilului de către arendaș nu echivalează cu predarea sau restituirea lucrului locatorului de către arendaș, în sensul art. 1431 c. civ., care prevede formal această obligațiune pentru arendaș; Că arendașul era dator a face cunoscut proprietarului, că a părăsit terenul arendat; că în speță Vasile Lazăr nu a făcut cu nimic dovada că a înștiințat pe proprietar despre acest fapt;

Că însă cu ocazia extinderii sechestrului aplicat de proprietară pe averea arendașului Vasile Lazăr, prin procesul verbal din 5 Decembrie 1929, dresat de portărelul St. Toma, se constată că proprietara Tona Ilief abia atunci a luat, cu acea ocaziune, cunoștință că arendașul a părăsit imobilul, așa că este just ca dânsa să fie despăgubită până la această dată de 5 Decembrie 1929, cu echivalentul chiriei aferente pe tot acest interval de timp, adică pe 65 zile, ceea ce reprezintă suma de 21.568 lei 75 bani, luând de bază arenda prevăzută prin contract, și pe care urmează a o acorda intimatei Tona Ilief cu titlu de daune;

Considerând că astfel fiind, apelul făcut de Lazăr Vasile urmează să fie admis în parte și reformându-se sentința apelată să i se admită contestația în parte, declarându-se reziliat contractul de arendare pe ziua de 1 Octombrie 1929, și obligând pe apelant să plătească intimatei suma de 60.000 lei ca arendă până la 1 Octombrie 1929, și suma de 21.568 lei și 75 bani cu titlu de daune ca echivalent al folosinței de la 1 Octombrie până la 5 Decembrie 1929, iar în ce privește cheltuielile de judecată, Curtea apreciind le compensează;

Pentru aceste motive redactate de d.l. Consilier Remus C. Benișache, Curtea admite în parte apelul, etc.

G. L. Dimitriu, Gr. Teodorescu, R. C. Benișache.

Prim-grefier M. Buiuc.

TRIBUNALUL IAȘI S. II.

Audiența deta 31 Octombrie 1930

Președinția d-lui Traian R. Scriban, judecător
Jurnal No. 3121

Inchiderea desbaterilor. Dacă după această dată, dar anterior pronunțării hotărârii, părțile mai pot prezenta acte pentru a se schimba soluțiunea care se întrevedea din cele petrecute în ședință publică.

Dacă aceasta este permis în materie de faliment.

Conform dispozițiilor art. 102, 103, 119 din pr. civ. o parte poate, după închiderea desbaterilor, prezenta acte în scopul de a se soluționa altfel procesul sau pentru a putea obține o amânare.

Principial, aceasta fiind admisibil, nimic nu se opune ca, chiar în materie de faliment, unde e în joc onoarea și avutul unui om, partea să ceară o amânare și s'o obție mai ales când însuși reclamantul concede la aceasta.

Tribunalul,

Asupra cererii de amânare:

Având în vedere că, conf. art. 103 pr. civ., cercetarea pricinii fiind isprăvită, judecătorul va pronunța soluția, de unde pare a reeși că, odată desbaterile închise, justiția n'ar mai putea ține cont de o cerere de amânare a unei părți care n'a răspuns la strigarea pricinii, dar care a prezentat, în ședință, după închiderea desbaterilor, proba cu un certificat medical a stărei de boală care-l împiedică să se prezinte, cum și un certificat cu care vrea să dovedească că nu mai e comerciant.

Considerând că, conform art. 119 pr. civ., dacă hotărârea s'a iscălit și pronunțat în public, judecătorii nu mai pot retrage iscălitura, ceiace înseamnă că, prin argumentarea contrară, dacă nu s'a făcut pronunțarea sentinței, nimic nu s'ar opune ca justiția, în cazuri ca în specia de față, să ia act de fapte pe care nu le cunoaște până la închiderea desbaterilor ;

Că, norma juridică este ca justiția, în fața unui atare caz, să pue în discuția părților actele prezentate de părît, spre a nu ocaziona surprinderi sau să existe luarea unor măsuri care n'au fost puse în desbaterea impurcațiilor;

Considerând că, reclamantul având cuvântul și luând cunoștință de certificatele prezentate de părît, admite și cere a se amâna afacerea;

Considerând că, art. 102 pr. civ., deși spune că dacă o pricină se socotește destul de lămurită, Tribunalul va declara desbaterile închise, asta însă nu înseamnă că, chiar în acest caz, n'ar mai fi posibilă prezentarea unor acte de vreo parte care reclamă o soluțiune contrară celor desbătute în ședință, căci acest text trebuie pus în corelație cu art. 119 pr. civ., care prevede posibilitatea schimbării unei păreri a judecătorului anterior pronunțării hotărârii;

Că, prin urmare, din acest punct de vedere, spiritul juridic este în sensul că justiția are facultatea, având în vedere dreptul sfânt de apărare al omului, să acorde o amânare a afacerii;

Considerând că, reclamantul fiind proprietarul acțiunii, principial, justiția nu poate respinge o cerere de amânare a afacerii solicitate de acesta;

Având în vedere că, deși prin acțiune se cere declararea în stare de faliment a părîtului, totuși, în atare acțiuni, mai mult ca în altele, este bine să se asculte și părîtul, tocmai prin consecințele grave care privesc atât persoana, cât și viața sa comercială, deci, atât timp cât există proba boalei sale și cât timp însuși reclamantul concede la acordarea unui termen, este o chestiune de administrare a justiției, de

suverană apreciere a instanțelor de fond, care pot admite sau respinge o amânare cerută în atari condițiuni.

Pentru aceste motive redactate de d. magistrat Tr. R. Scriban, amână.

Președinte, Traian R. Scriban.

NOTA. — Tribunalul Iași a hotărât prin jurnalul ce adnotm că părțile pot, chiar și după închiderea dezbatărilor, să prezinte acte, în scopul de a pregăti soluțiunea procesului sau spre a obține o amânare.

Evident că art. 102 pr. civ. nu ridică instanței libertatea de a pune din nou în discuțiunea părților acte ce i s'au pus la dispoziție după închiderea dezbatărilor și al căror conținut aruncă o lumină hotărâtoare asupra soluțiunei litigiului.

Judecătorul nu este un simplu martor pasiv al duelului juridic angajat între împričinați.

Rolul lui este să scoată la iveală adevărul.

Suprema noastră instanță a consacrat aceeași teorie, hotărând că, chiar după închiderea dezbatărilor, însă mai înainte de pronunțarea hotărârii, părțile pot depune noi acte pe cari instanța de fond, să le aducă în desbaterea contradictorie, repunând afacerea pe rol. (Cas. I, 28 Aprilie 1908, *Buletin*, pe 1908, p. 657. Em. Dan, *Codul de procedură* adnotat, ed. 3-a, art. 102, n. 1, p. 173, Cas. III, dec. nr. 984 din 19 Iunie 1930, *Jurisprudența Română* pe 1930, p. 381).

Tot în sensul acesta este și jurisprudența streină. (Cas. fr. req. 13 Nov. 1934, *Dalloz*, *Répertoire Alphabetique de législation, de doctrine et de jurisprudence*, v. *Jugements et Arrêts*, n. 82-2°; Cas. fr. req. 28 Ian. 1891, *Dalloz Périodique*, 1891, I, p. 339; C. apel Bruxelles, 28 Iunie 1831 și C. apel Lyon, 1 Iulie 1840, *Dalloz Répertoire Alph.*, v. *Jugements et Arrêts*, n. 82-1 și 82-3. Cas. fr. civ. 31 Ian. 1865, *Dall. Pér.* 1865, I, p. 330; Cas. fr. civ. 10 Aprilie 1865, *Sirey*, 1865, I, p. 283; Cas. fr. req. 28 Febr. 1877, *Dall. Pér.* 1878, I, p. 39; Cas. fr. civ., 6 Aug. 1866, *Dall. Pér.* 1866, I, p. 330; Cas. fr. 15 Ian. 1878, *Sirey* 1878, I, p. 293; Cas. fr. 23 Ian. 1878, *Sirey* 1879, I, p. 204; Cas. fr. 22 Mai 1878, *Dall. Pér.* 1878, I, p. 266; Cas. fr. 9 Ian. 1888, *Pandectes françaises* 1888, I, p. 96 și *Sirey* 1888, I, p. 248; C. apel Bourges, 1 Iulie 1889, *Sirey* 1892, I, p. 293; C. apel Paris, 20 Febr. 1891, *Pandectes Fr.* 1892, II, p. 209; Cas. fr. 25 Nov. 1903, *Pandectes Fr.* 1905, I, p. 195).

Toate aceste deciziuni recunosc dreptul instanțelor de fond de a se sprijini pe actele depuse de părți după închiderea dezbatărilor.

Singura restricție adusă dreptului instanței de a folosi actele prezentate de una din părți după închiderea dezbatărilor este numai aceea de a nu lua în considerațiune aceste acte, decât numai după ce vor fi fost puse în discuțiunea părților litigante, dat fiind că împricinatul căruia i se opune actul, ar putea fi lipsit de dreptul elementar de apărare.

S'a spus, cu drept cuvânt, în doctrină că, hotărârea nu poate fi socotită că aparține părților decât numai din momentul ce a fost pronunțată. Până la pronunțare, judecătorii sunt în drept nu numai să ceară să se pună din nou în discuțiune actele sau diversele situațiuni de fapt ori de drept ce condiționează deslegarea procesului, dar chiar să revină asupra unei păreri exprimate în cursul deliberațiunii. (Bonnier, *Eléments de procédure civile*, p. 537 și urm., Garsonnet, *Traité théorique et pratique de procédure*, ed. 2-a, vol. III, no. 1042 și urm.; Garsonnet et Cézair-Bru, *Traité de Procédure*, ed. 3, vol. III, n. 620 și urm., vol. IV, n. 1 și urm.; Colmet-Daage et Glasson, *Précis de Procédure*

civile, ed. 2-a, par Tissier, vol. I, n. 476 și urm.; Rodière, *Cours de Compétence et de procédure en matière civile*, I, p. 244; Carré et Chauveau, *Lois de la procédure civile et commerciale*, I, questiunea n. 514; Bioche, *Dictionnaire de procédure civile et commerciale*, v. *Jugement*, n. 129; *Pandectes françaises*, *Répertoire*, v. *Appel Civil*, n. 5492 și urm.).

Până în momentul când hotărârea a fost semnată și pronunțată în public, judecătorii pot lua orice măsuri socotesc a fi utile pentru orientarea și lămurirea conștiinței lor.

Numai prin semnarea și pronunțarea ei în ședință publică, hotărârea a eșit din faza elaborării pregătitoare, îmbrăcând caracterul unui act juridic solemn asupra căruia nu se mai poate reveni decât numai pe căile legale de atac, exercitate în termenele arătate de lege.

Din acest punct de vedere, situațiunea din actualul nostru cod de procedură civilă contrastează cu ceea ce era sub regimul legiuirii Caragea, când judecătorul avea dreptul să-și retragă semnătura pusă pe o sentință, atunci când gîndea convingerea că a săvârșit o greșală, dacă sentința nu fusese încă apelată.

Părțile nu ar putea, însă, sub pretextul de a face o simplă comunicare de acte, după închiderea dezbatărilor, să introducă în proces un nou element de drept, ce nu a făcut obiectul dezbatărilor și nu a figurat în concluziunile luate de ele sau de avocații lor. (Cas. fr. 23 Ian. 1878, *Sirey* 1879, I, p. 204; Cas. fr. 15 Ian. 1878; *Sirey* 1878, I, p. 293; Cas. fr. 22 Mai 1878, *Dall. Pér.* 1878, I, p. 266; Cas. fr. 9 Ian. 1888, *Sirey*, 1888, I, p. 248).

Bine înțeles că judecătorii nu sunt obligați să țină socoteală decât numai de actele importante ce pot avea o influență nediscuțată asupra soluțiunei.

S'a decis, în legătură cu acest drept acordat judecătorilor de a se întemeia pe acte aduse posterior închiderei dezbatărilor, că regula publicității dezbatărilor prevăzută de art. 86 pr. civ. nu ar fi nesocotită dacă, după pledoariile dezvoltate în audiență publică, părțile ar fi chemate împreună cu avocații lor în Camera de consiliu să completeze lămuririle lor printr'o expunere, care nu este o pledoarie în adevăratul înțeles al art. 95 pr. civilă. (Cas. fr. req. 30 Martie 1853, *Dall. Pér.* 1853, I, p. 198; Cas. fr. req. 23 Dec. 1853, *Dall. Pér.* 1854, I, p. 117).

Casația franceză a decis că înlăturarea actelor, depuse după ce s'a declarat închiderea dezbatărilor, nu poate constitui un motiv de casare decât numai în singurul caz când actele au fost prezentate în baza unei încheeri prin care instanța de fond a obligat pe părți sau numai pe una din ele, să facă această comunicare (Cas. fr., 18 Dec. 1893, *Sirey*, 1894, I, p. 69).

Principiile acestea aplicându-se în toate cazurile, guvernate de procedura dreptului comun, urmează a fi respectate și în materiile speciale, cum este de pildă falimentul, ori de câte ori un argument de text sau un argument de rațiune ce se degajează din economia generală a legislațiunei speciale nu înlătură aplicațiunea lor.

Aprobăm în totul soluțiunea la care s'a oprit d. judecător Traian Scriban. Ea este juridică și curajoasă în acelaș timp, de oarece empirismul și rutina anchilozantă a practicei noastre judecătorești a refuzat-o în multe cazuri, ca un omagiu adus formalismului sterp, și în acelaș timp, ca o dezertare la datoria de a restabili adevărul în conflictele pe care vieța socială le aduce în fața justiției.

Jurnalul Tribunalului Iași ne reamintește cuvintele pe care Anatole France le puna în gura unuia dintre personagiile sale favorite Mr. Bergeret: „*Je ne craindrais pas beaucoup les mauvaises lois, si elles étaient appliquées par de bons juges*”.

Pentru a redă într-o formulă succintă teza juridică discutată prin jurnalul de față și care se rezumă în chestiunea dacă judecătorul poate sau nu să țină seamă de piesele și documentele ce i se comunică posterior închiderei debaterilor, vom repeta cunoscutul dicton că un judecător are toate drepturile mai puțin dreptul de a săvârși erori în judecățile pe cari este chemat să le deslege cu conștiințele sale, cu rațiunea și cu probitatea sa profesională.

TRAIAN ALEXANDRESCU
Pro-Decanul Baroului Ilfov

TRIBUNALUL VÂLCEA SECȚIA I

Audiența din 11 Aprilie 1930

Președenția d-lui I. D. POPESCU, judecător de șed.
Maria A. R. Crăpătoreanu cu Banca de Scont suc. R. Vâlcea
Sentința civilă No. 99

Dotă. Ipotecă. Executare. Contestația femeii. Inadmisibilitate. Art. 1242, 1257 c. civ. și 525 pr. civ.

Potrivit art. 1242 c. civ. singur bărbatul are dreptul de a urmări pe debitorii și pe deținătorii averii dotale și a se apăra contra acelor cari ar pretinde vreun drept asupra averii dotale, femeia neavând calitatea să exercite în locul bărbatului acțiunile privitoare la bunurile dotale.

Așa fiind, este inadmisibilă contestația femeii la executarea unui act de ipotecă pentru scoaterea în vânzare a averii dotale.

Tribunalul,

Asupra contestației de față, înregistrată la No. 48289 din 1929, intentată de Maria Alexandru Crăpătoreanu, cu domiciliul ales la procuratorul său, avocatul Toma Rădulescu, în contra executării actului de garanție ipotecară autentificat de acest Tribunal la No. 1016 și înscris la No. 150 din 30 Iulie 1926, executare cerută de Banca de Scont a României, sucursala R.-Vâlcea și încuviințată de Tribunalul Vâlcea secția I prin jurnalul No. 8779 din 30 August 1929.

Având în vedere susținerile părților, lucrările, actele din dosar și debaterile urmate;

Având în vedere că prin contestația sa, Maria Crăpătoreanu întemeindu-se pe art. 525, procedura civilă, pretinde că o parte din averea trecută în actul de ipotecă de către soțul său Alexandru Crăpătoreanu, avere care este scoasă în vânzare de intimată, este dotală și că prin urmare, nu se poate urmări pentru o datorie a soțului său.

Având în vedere că intimata a ridicat excepțiunea de inadmisibilitate a acestei contestații, susținând că soția dotală nu ar avea calitatea de a face contestație privitor la imobilul dotal, întrucât potrivit art. 1242 cod. civil, acest drept îl are numai soțul.

Că în combaterea susținerilor intimitei, contestatoarea a susținut că art. 1242 cod. civil, este aplicabil numai atunci când contestatoarea ar urmări pe debitorii săi; ori în speță, soțul său a ipotecat averea dotală a contestatoarei.

Considerând că după art. 1242 cod. civil, singur bărbatul are dreptul de a urmări pe debitorii și deținătorii averii dotale, de unde rezultă că femeia nu are calitatea să exercite

în locul bărbatului acțiunile privitoare la bunurile sale dotale.

Că dispozițiunile acestui articol fiind generale și fără nici o distincțiune, atât în privința actelor cu caracter conservator și urgent, cât și în contra oricăror alte acte, numai soțul are calitatea de a exercita acțiunile privitoare la bunurile dotale ale femeii ca reclamant, cât și de a se apăra contra acelor cari ar pretinde vreun drept asupra averii dotale.

Că atunci când în acțiunea soțului întemeiată pe neglijență sau rea credință, pune dota în pericol, singura cale de urmat a soției este numai aceea de a cere separația de patrimoniu potrivit art. 1257 din codul civil, în care caz soția dobândește exercițiul acțiunilor privitoare la dota sa.

Considerând că în speță contestația intentată de Maria Crăpătoreanu referindu-se la averea sa dotală, după cum a arătat în scris prin petiție și a susținut și oral în instanță și cum nu are calitatea să intenteze asemenea contestațiune, finele de neprimirea contestației ridicat de intimată, este întemeiat și urmează a fi admis și în consecință a se respinge contestația ca inadmisibilă.

Văzând că intimata a cerut și cheltueli de judecată asupra cărora Tribunalul apreciind le fixează la suma de lei 2000.

Pentru aceste motive redactate de d. judecător de ședință Ion Gh. Ene, Tribunalul, respinge, etc.

I. D. Popescu, Ion Ene.

NOTA. — În dreptul nostru civil, deși bărbatul nu mai este socotit dominus dotei, ca în dreptul roman, totuși ca o reminiscență a străvechiului drept, puterile lui privitoare la averea dotală care rămâne proprietatea femeii, se rezumă într'un drept de folosință și un drept general și exclusiv de administrație.

Dacă dreptul de folosință reprezintă compensația bănească a obligației ce-i incumbă ca șef al familiei de a conduce sarcinile căsătoriei, (M. Cantacuzino, Elementele dreptului civil, pag. 724) dreptul de administrație trecut în lege numai în puterea tradiției dreptului roman care stăpâna în timpul când am adoptat codul nostru civil după codul Napoleon, astăzi nu se mai poate întemeia nici pe incapacitatea femeii, (propter imbecilitatem) nici pe omagiul adus puterii maritale, formule astăzi deja perimate.

Profesorul Cantacuzino referindu-se la dreptul de administrație al bărbatului asupra averii dotale, susține că o clauză din contractul de căsătorie care ar exclude dreptul de administrație al bărbatului asupra averii constituite dotă, este incompatibilă cu regimul dotal și o asemenea clauză ar fi lovită de nulitate.

Bărbatul singur poate să închirieze sau să arendeze bunurile dotale ale femeii, să primească veniturile și capitalurile ei, să înstrăineze dota mobilă și să urmărească pe debitorii și pe deținătorii averii dotale. El are nu numai dreptul, dar și obligația să exercite acțiunile relativ la bunurile dotale ale femeii, reprezentând-o în toate raporturile judiciare și extrajudiciare privitoare la astfel de bunuri. Orice amestec din partea femeii în administrația averii dotale este exclus, astfel cum este redactat art. 1242 c. civ. Singur bărbatul intentează acțiunile posesorii și petitorii și va sta în judecată în toate acțiunile intentate de alții, fiindcă deși legea nu prevede decât cazul când el figurează ca reclamant, totuși dreptul de a sta în judecată ca reclamant, atrage și pe cel de a figura ca pârât. (Alexandresco, vol. 8 pag..)

Dar dreptul bărbatului de a intenta acțiunile și a răspunde la cele intentate de alții privitor la averea

totală, suferă o excepție când e vorba de acțiunea de partaj. In acest caz bărbatul trebuie să ceară împărțea și să se apere contra împărțelii cerute de alții numai cu concursul femeii (Alexandresco). In același sens este și Cantacuzino care spune că deși împărțea este declarativă de proprietate, totuși ea implică o chestiune dacă nu de transmisiune, dar de a tribuie de proprietate, bărbatul nu poate procedea la împărțea fără concursul femeii, cu toată suprimarea art. 118 francez din codul nostru civil (M. B. Cantacuzino. Elementele Dreptului Civil).

Tot astfel când e vorba de exproprierea unui imobil dotal, trebuie să conlucreze amândoi soții.

In privința acțiunii în grănițuire, comentatorii sunt de acord că ea constituie un act de administrație și poate fi intentată numai de bărbat.

Contestația la executare pornită contra unui imobil dotal se poate porni numai de soț, întrucât deși unii autori și jurisprudența s'au pronunțat pentru opinia contrară, totuși în timpul din urmă atât doctrina cât și jurisprudența pare a se fi statornicit definitiv în sensul primei opinii.

Făcând un istoric al jurisprudenței românești în această materie constatăm:

In sensul opiniei expuse: Trib. Ilfov II, 182 din 1886, Dreptul 45/86. Toate acțiunile atât cele posesorii cât și cele petitorii se exercită numai de bărbat asupra averii dotale. C. Craiova I, dec. 20/91, Dreptul 28/92; Cas. I, 83/94; Cas. I, 181/94; C. Ap. București III, Curierul Judiciar 19/97; Trib. Ilfov II, Dreptul 5/900; Trib. Fălciu, Curierul Judiciar 71/905. Citarea soției într-o acțiune de împărțea privitoare la averea dotală este fără interes. Trib. III, Dreptul 65/909; Cas. I, 1909. Soțul să arate că lucrează în calitate prevăzută de art. 1242 c. civ.

Femeia nu poate să se substituie bărbatului spre a exercita acțiunile dotale nici chiar în privința acelor care ar avea un caracter urgent și conservator, singura sa resursă atunci când inacțiunea bărbatului pune dota în pericol fiind numai de a cere separația de patrimoniu, în care caz ea dobândește exercițiul acestor acțiuni. (Cas. II, 63 din 5 Martie 1912; Pandectele Române 1924, I, 205 cu nota d-lui Dem. Stoenescu; Cas. I, No. 147 din 1916, Jurisp. Rom. 20 din 916, pag. 310).

Deși legea nu prevede decât exercițiul acțiunilor dotale de către bărbat ca reclamant, totuși el are necontestat și dreptul de a răspunde ca pârât la asemenea acțiuni. Soțul neregulat chemat în instanță, numai spre a autoriza pe soția sa de a sta în judecată, este în drept să apere interesele dotale ale acesteia și ale sale proprii, invocând vițiul de procedură al chemării sale neregulat în judecată. In consecință este valid apelul făcut de soțul dotal, care la prima instanță nu fusese chemat în judecată ca mandatar legal al soției sale, ci numai spre a autoriza pe aceasta de a sta în judecată. (Cas. I, 11 Iunie 1923, Pand. Rom. I, 62 cu adnotarea bogată a regretatului profesor D. Alexandresco; C. Apel I București, 14 Februarie 1923, Pand. Rom., III, 62).

Consimțământul femeii zestrăle, la facerea unui act de administrație, nu este necesar. Singur soțul are administrația dotei în timpul căsătoriei. Femeia poate să se adreseze justiției dacă bărbatul nu plasează banii astfel cum prevede actul dotal.

Opinia contrară în jurisprudență.

Principiul că bărbatul având în timpul căsătoriei dreptul de a urmări pe debitorii și deținătorii averii dotale, are prin aceasta și dreptul de a intenta și răs-

punde nu numai la acțiunile mobiliare și personale, dar și la cele reale îndreptate în contra acestei averi, nu este absolut și acest principiu se aplică când este vorba de a revendica un drept folosind femeii, sau de a se opune în contra unei cereri de revendicare îndreptată în contra ei, nu și când e vorba de a se pierde proprietatea unui imobil dotal ce aparține soției, cum e cazul unei urmăriiri silită sau al unei expropriieri pentru cauză de utilitate publică, caz în care soția însăși trebuie pusă în cauză, iar opoziția ce dânsa ar face la urmărirea silită a averii dotale, e bine primită dacă are pentru aceasta autorizația soțului său. (Trib. Ilfov, Curierul Judiciar 41/96).

Dreptul bărbatului de a răspunde la o acțiune imobiliară dotală, se referă numai la uzufructul acestui imobil pe timpul duratei căsătoriei, iar nu și la nuda proprietate; prin urmare acțiunea prin care se pune în discuțiune dreptul de proprietate al imobilului dotal, este rău introdusă în contra soțului, când nu se pune în cauză și femeia (C. Apel Galați 2, Dreptul 40/97).

Cel ce revendică un imobil trebuie să dovedească între altele că imobilul a cărui revendicare cere, se stăpânește de pârât, dela acela care îl cere. Astfel acțiunea în revendicare, prin care se pune în discuțiune dreptul de proprietate al unui imobil dotal, este rău introdusă numai în contra soțului, când nu se pune în cauză și soția, întru cât dreptul bărbatului de a răspunde la o acțiune imobiliară dotală se referă numai la uzufructul acestui imobil pe timpul duratei căsătoriei, iar nu și la nuda proprietate asupra căreia el nu are nici un drept, căci nuda proprietate nu poate fi înstrăinată și prin urmare pusă în discuțiune într'un proces, decât față cu proprietara soție. (C. Apel, Galați II, Curierul Judiciar 29/97).

Contestațiunea făcută de femeie cu autorizațiunea soțului său la vânzarea imobilului dotal, nefiind o acțiune propriu zisă pentru obținerea sau recunoașterea zestreii, ci o acțiune de conservare pe care o poate exercita și femeia, nu poate fi respinsă de Tribunal, pe motiv că în timpul căsătoriei numai soțul are acțiunile dotale, căci atunci este a se aplica art. 1242 din c. civ., în contra scopului bine înțelese urmărit de legiuitor. (Cas. II, 254 din 900 B. p. 1367).

In caz de urmărirea silită a unui imobil aparținând unei femei măritate, dânsa poate face contestație la urmărirea cu autorizația soțului său, o asemenea contestație nefiind o acțiune dotală propriu zisă, pentru obținerea sau recunoașterea zestreii, ci o acțiune de conservare pe care o poate exercita femeia. Astfel este casabilă o ordonanță de adjudecare când Tribunalul respinge o contestație făcută de o femeie măritată cu autorizația soțului său la urmărirea unui imobil al său, pe motiv că numai soțul are exercițiul acțiunilor dotale. (Cas. II, 175 din 900 B. p. 1046).

Cu toate că potrivit disp. art. 1242 c. civ. numai bărbatul are administrația averii dotale în tot timpul căsătoriei și numai dânsul singur este în drept să urmărească pe debitorii și deținătorii acestor bunuri, totuși aceste dispozițiuni nu au a fi aplicate atunci când soția deși căsătorită sub regimul dotal, ar voi să intenteze o acțiune în contra soțului în scopul de a-și garanta averea sa dotală, această acțiune putând-o intenta femeia și chiar fără a avea nevoie de a cere în prealabil o separațiune de patrimoniu. (Trib. Botoșani, Dreptul 2 din 913, pag. 11).

Regula după care soțul dotal are plinitudinea exercițiului acțiunilor dotale de orice natură, suferă o

excepție pentru acțiunea de partaj, care nu poate fi pornită decât de ambii soți și aceasta pentru a înlătura responsabilitatea prea mare a soțului față de soție din cauza consecințelor însemnate pe care o atare acțiune le-ar produce în averea copărtășilor și care nu ar fi în armonie cu rolul său de simplu administrator al averii femeii. (Trib. Neamț, -56 din 26 Aprilie 1923, Jurisprudența Generală 1923, No. 911; A se vedea și codul civil Hamangiu art. 1242; In doctrina franceză; Laurent vol. 23, pag. 470-471 sub No. 475; Guilouard, Mariage, vol. IV, pag. 108-109 No. 1785; Ambroise Colin et H. Capitant, III, pag. 280-281 cu notele de jurisprudență menționate).

IOAN G. ENE

Judecător de sedință, Trib. Vâlcea

INFORMAȚIUNI

Societatea de legislație comparată din București afiliată celei din Paris, a reușit în urma tratativilor duse cu organele facultății juridice din Paris, ca membrii săi să fie admiși a ține conferințe la această facultate.

La obținerea acestui rezultat care constituie un mare succes pentru Direcțiunea Soc. de legislație comparată din București, au contribuit prin concursul și bună voința ce au arătat și d-nii Prof. Lévy-Ullmann, Prezidentul Soc. de legislație comparată din Paris, Capitand, Wahl, Ripert, Demogue, toți prieteni ai țării noastre.

În urma raportului făcut de d-nii Profesori mai sus arătați, Facultatea de Drept din Paris sub președinția d-lui Decan Berthelmy a aprobat ca d-l avocat I. G. Cohen, distinsul nostru colaborator, membru în Consiliul legislativ și Secretar General al Societății de legislație comparată, să țină o serie de conferințe cu începere dela 15 Ianuarie 1931 la Facultatea de Drept din Paris, tratând despre *Noul proiect al Codului de Comerț Român*, recent elaborat de Consiliul nostru legislativ sub președinția d-lui Alex. Gane prim-președinte al Consiliului.

Acest proiect al codului de Comerț se află actualmente sub tipar în atelierele noastre și pe ziua de 20 cor. va fi complet tipărit.

După conferințele d-lui I. G. Cohen, vor urma acele ale d-lui Prof. Mircea Djuvara despre *Fundamentul dreptului* și ale d-lui consilier Al. Costin despre *Principiile procedurii civile*.

Urmând a se retipări benzile pentru expedierea revistei noastre, d-nii abonați cari s'au mutat dela vechiul domiciliu, sau au fost transferați în interes de serviciu în altă localitate, sunt rugați insistent a ne trimite de urgență noua d-lor adresă, spre a primi regulat revista.

VERIFICAT

1931

A apărut:

CODUL TRANSPORTURILOR ADNOTAT cu doctrina și jurisprudența de *Petre Al. Măinescu*, Avocat al C. F. R. cu o Prefață de I. Ionescu-Dolj, Președinte la Consiliul Legislativ.

Vol. format mare cuprinde peste 1112 pagini și în Am. are toate legile, regulamentele, tarifele și convențiile în privire la transport.

Prețul Lei 500.—

S'a pus sub presă și va apare în Editura „Curierului Judiciar” la 15 Ianuarie 1931, LEGEA TIMBRULUI și a impozitului pe acte și fapte juridice din 1 Mai 1927, cu toate modificările la zi. Adnotată cu Deciziile Comisiunii Centrale, Jurisprudență română și streină, precum și comentarii de doctrină, de A. B. PLOPUL, avocat.

A APARUT : în Editura *Curierul Judiciar*, LEGEA TITLURILOR LA PURTĂTOR. PIERDUTE, FURATE, DISTRUSE, ETC., adnotată cu doctrina și jurisprudența până la zi, de *Traian Alexandrescu*, Pro-Decan al Baroului de Ilfov, Directorul contenciosului la Banca Țării Românești. Studiu teoretic și practic pentru uzul avocaților, magistraților, societăților, băncilor și agenților de schimb.

CUPRINZÂND :

Formularele necesare în practică pentru obținerea duplicatelor. — Formularele pentru valabila constituire a gajurilor de titluri. — Instrucțiuni practice și doctrinale pentru constituirea gajurilor de titluri. — Expunere de doctrină și jurisprudență asupra acțiunii în revendicare. — Expunere de doctrină și jurisprudență asupra responsabilității băncilor și agenților de schimb. — Textul legii titlurilor la purtător, pierdute, furate, distruse, etc. din 15 Noembrie 1918. — Textul legii din 28 Noembrie 1918 pentru eliberarea de duplicate de pe efectele comerciale sustrate, pierdute sau distruse din cauza războiului. — Textul legii din 28 Noembrie 1918 pentru eliberarea de duplicate de pe efectele comerciale evacuate în Rusia. — Textul regulamentului din 7 Februarie 1906 pentru tragerile la sorți a titlurilor ce se amortizează din datoria publică. — Textul legii din 14 Oct. 1920 pentru eliberarea de certificate în locul titlurilor, obligațiunilor și acțiunilor evacuate din cauza războiului.

Vol. format mare cuprinde 250 pag.

Prețul Lei 180.— velina Lei 200.—

A apărut : în Editura *Curierului Judiciar* : DREPT COMERCIAL COMPARAT. vol. I, de M. HACMAN, Profesor de Drept comercial la Universitatea din Cernăuți.

Acest volum, format mare, având 840 pagini cuprinde: *Partea Generală. — Dreptul comerțului fizic. — Dreptul obligațiunilor comerciale.*

Prețul 500 lei

BANCILE ENGLEZE de *Petru Drăgănescu-Brateș*, tratează evoluția băncilor din Anglia în timp de 100 ani; conține numeroși termeni de bancă; explică operațiunile și soluțiunile *crizelor bancare*.

De vânzare la librării și la *Curierul Judiciar*.

A apărut: STUDII DE PROCEDURĂ CIVILĂ, Vol. I de Gh. Popescu, Președinte la Trib. Ilfov. Vol. format mare cuprinde 116 pag. — Prețul 80 lei.

Rugăm pe d-nii abonați din provincie a nu aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a încasatorilor, și a binevoi să achitarea abonamentului prin mandat poștal, direct la Administrația „Curierul Judiciar”, București, Arta 5, notând pe cotorul mandatului, pentru abonamentul datorat, partida No...